

Profil ogólnoakademicki

**RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ**

Nazwa kierunku studiów: praca socjalna

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17 maja 2019

Warszawa, 2019

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia.....	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	14
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	17
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	23
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	29
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	36
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	38
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych ..	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	41
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Adriana Bartnik, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Andrzej Niesporek, ekspert PKA
2. dr Anna Maria Kola, członek PKA
3. mgr Marta Prusińska, ekspert PKA, ekspert zgłoszony przez organizację pracodawców,
4. Jakub Bator, ekspert PKA, ekspert będący studentem
5. mgr inż. Agnieszka Kaczmarek-Kacprzak, sekretarz ZO PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Oceny kierunku praca socjalna prowadzonym na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (UKW) dokonano z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2018/2019. Wizytację przygotowano i przeprowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą. Podczas wizytacji Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (ZO PKA) odbył spotkania:

- z przedstawicielami władz uczelni,
- władzami wydziału ocenianego kierunku studiów,
- z autorami raportu samooceny,
- z osobami odpowiedzialnymi za zapewnienie jakości kształcenia,
- z przedstawicielem Uczelnianego Biura Karier,
- z koordynatorem ds. praktyk zawodowych,
- z samorządem studenckim i przedstawicielami kół naukowych,
- z pracownikami ocenianego kierunku,
- z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego,
- z pełnomocnikiem rektora ds. osób niepełnosprawnych,
- z osobą odpowiedzialną za organizację programu Erasmus+.

ZO PKA dokonał oceny prac dyplomowych i przejściowych oraz przedłożonej dokumentacji. Ponadto zweryfikowano stan infrastruktury Wydziału zwiedzając bibliotekę oraz wybrane laboratoria i sale dydaktyczne. ZO PKA nie dokonał hospitacji żadnych zajęć z powodu godzin rektorskich i dziekańskich w ramach Juwenaliów.

Jest to pierwsza ocena programowa kierunku na UKW. Wydział podlegał ocenie instytucjonalnej w roku 2012 i otrzymał ocenę pozytywną. Zalecenie sformułowane podczas oceny instytucjonalnej zostały omówione w punkcie 4 tego raportu. Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	praca socjalna	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	• pedagogika -dyscyplina wiodąca 153 ECTS • psychologia 9 ECTS • nauki socjologiczne 14,5 ECTS • nauki prawne 11 ECTS • ekonomia i finanse 4,5 ECTS	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	• dla studiów stacjonarnych: 6 semestrów i 180 h • dla studiów niestacjonarnych: 6 semestrów i 180 h	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	• 200 h dla roczników, które rozpoczęły studia w roku akademickim 2016/2017, 9 ETCS • Roczniki rozpoczynające studia od roku akademickiego 2017/2018 nie mają praktyk zawodowych w programie kształcenia	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	• Pracownik socjalny asystent i doradca socjalny • Pracownik socjalny w środowisku i instytucjach publicznych.	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat w zakresie pracy socjalnej	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	54	25
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2145	1250
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	173	173
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	93	93

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	64	64
---	-----------	-----------

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia przyjęta dla kierunku praca socjalna na studiach pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim spełnia wymagania dotyczące zasad tworzenia kierunku. Jest ona spójna z misją i strategią Uczelni, związana z badaniami naukowymi kadry akademickiej, prowadzącej zajęcia na kierunku i odwołuje się do specyfiki nauczanego obszaru wiedzy i (zawodowych) umiejętności potrzebnych na rynku pracy.

Koncepcja kształcenia na kierunku jest spójna z misją i celami strategicznymi Uczelni na lata 2016-2020 (por. Uchwała Senatu UKW Nr 5/2016/2017 z dn. 25.10.2016 r.). Tym samym uwzględnia dążenie Uczelni do rozwoju w służbie obywatelom miasta, regionu i kraju, prowadzenie badań naukowych oraz łączenie kształcenia specjalistów dla rynku pracy z kształceniem liderów społecznych, co znajduje wyraz w koncepcji kształcenia pracowników socjalnych. Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna wpisuje się również w cele strategiczne Uczelni, jakimi są m.in.: zapewnianie najwyższej jakości kształcenia, wzmacnianie pozycji naukowej Uniwersytetu oraz efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Misja Uczelni oddziałuje na Misję Wydziału Pedagogiki i Psychologii (WPiP), który za cel główny obrał przygotowanie do pracy zawodowej wysoko wykwalifikowanych, przedsiębiorczych, pełnych inicjatywy i twórczych absolwentów, umiejących funkcjonować na konkurencyjnym globalnym rynku.

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku wyraźnie ewoluowała od czasu jej powstania. Jej początki sięgają lat dziewięćdziesiątych XX w., kiedy to prowadzono studia jako specjalność pedagogiczną. Wówczas, gdy w 1990 uchwalono ustawę o pomocy społecznej, zaczęto prowadzić kształcenie pracowników socjalnych na uczelniach akademickich. Tak jest i dziś, bowiem koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku w zasadniczej części oparta jest na standardach kształcenia MNiSW, obowiązujących do 2012 r. oraz wymogach wynikających z Ustawy o pomocy społecznej z 2004 r. Stąd należy uznać, że prowadzenie kierunku praca socjalna mocno związane jest z przepisami prawa w zakresie pomocy społecznej i kwalifikacji pracowników socjalnych, nie tylko na UKW, ale i we wszystkich ośrodkach w Polsce. Koncepcja w minimalnym zakresie zawiera wzorce międzynarodowe, co wiąże się z wciąż dość niskim poziomem umiędzynarodowienia kształcenia i prowadzenia badań naukowych w Instytucie Pedagogiki UKW, który nie odbiega jednak od poziomu polskich uczelni.

Uczelnia, tj. Instytut Pedagogiki prowadzi kształcenie pracowników socjalnych od 1994 r. na studiach niestacjonarnych, a od 1997 r. także na studiach stacjonarnych.

Absolwent kierunku praca socjalna ma przygotowanie teoretyczne o charakterze interdyscyplinarnym, ogólnoakademickim, jak również zawodowe – do pełnienia profesjonalnej roli pracownika socjalnego. Dzięki temu absolwent potrafi dostrzec oraz samodzielnie rozwiązywać problemy praktycznie z zakresu pracy socjalnej, lokalnej i ogólnopolskiej polityki społecznej. Rozumie wagę i znaczenie działalności prospołecznej i samodoskonalenia w zawodzie pracownika socjalnego. Ważne jest w tym zawodzie przygotowanie praktyczne, które w trakcie studiów realizowane winno być podczas wizyt studyjnych i praktyk zawodowych. Uczelnia obecnie zrezygnowała z obowiązkowych praktyk zawodowych, mieszczących się w programie studiów, co należy uznać za działanie negatywne dla jakości kształcenia. Jednakże w zamian za praktyki, studentom oferowane są liczne wizyty studyjne w placówkach pomocowych i organizacjach społecznych, odbywane w trakcie innych zajęć, spotkania z praktykami na Wydziale czy też program stażowy w ramach projektu NCBiR.

Kompetencje i kwalifikacje są możliwe do osiągnięcia dzięki poprawnie sformułowanym efektom uczenia się. Kierunkowe efekty uczenia się zostały zatwierdzone Uchwałą Senatu UKW Nr 156/2012/2013 z dn. 25.09.2013 r. i odnoszą się do pedagogiki, jako dyscypliny wiodącej (78,5% ECTS), ale też innych dyscyplin: nauki socjologiczne (8% ECTS), psychologia (5% ECTS), ekonomia i finanse (6% ECTS), nauki prawne (2,5%). Jest to zgodne z charakterystyką szczegółową efektów. Należy uznać, że koncepcja kształcenia mieści się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

W zakresie wiedzy sformułowano 17 efektów uczenia się, w zakresie umiejętności - 19, a w zakresie kompetencji społecznych – 11 efektów. Są one precyzyjne, specjalistyczne, związane z warunkami wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Kluczowe efekty uczenia się obejmują: znajomość podstaw systemu nauk, miejsca pracy socjalnej wśród nauk społecznych oraz jej związków z naukami humanistycznymi (w zakresie etyki i aksjologii pracy socjalnej) i medycznymi (dotyczy treści związanych z wprowadzeniem w problematykę psychiatrii, co jest tradycyjnie włączane do programu kształcenia na kierunku praca socjalna w Polsce); znajomość funkcjonowania społecznych struktur i instytucji pomocy społecznej w Polsce i Europie; wiedzę na temat środowisk życia człowieka oraz znajomość koncepcji jego bio-socjo-kulturowego rozwoju raz wybrane podejścia badawcze w tym zakresie. Z punktu widzenia warunków, w jakich żyje i pracuje człowiek, tj. zmienności i współczesności, jako bardzo ważne należy ocenić efekty z zakresu wiedzy na temat zasad przekształcania rzeczywistości społecznej (metody działania, projektowanie) oraz inicjowania zmiany w środowisku społecznym, co wsparte jest umiejętnością diagnozowania procesów i zjawisk społecznych prowadzących do wykluczenia społecznego.

Opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia zdobywanie przez studentów konkretnych umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywanie dylematów etycznych, jakie mogą pojawić się w pracy socjalnej, znajomości języka obcego na poziomie B2 (efekt K_U16), a także kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy oraz w dalszej edukacji, co także dotyczy studiów prowadzonych zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Pozytywnie należy wyróżnić rozbudowanie bloku efektów uczenia się w zakresie kompetencji

społecznych, co jest wyjątkowo ważne w przypadku kształcenia pracowników socjalnych, którzy swoją pracę z klientem opierają na komunikowaniu się, negocjowaniu, budowaniu relacji i dialogu. Absolwent kierunku bowiem m.in. *potrafi wykorzystywać we współpracy z innymi i rozwijać własne umiejętności interpersonalne (K_K03); aktywnie uczestniczy w życiu społecznym/publicznym (K_K05); jest przygotowany do pełnienia roli rzecznika, mediatora, doradcy, asystenta, animatora w pracy socjalnej (K_K06); uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane odmiennym położeniem kulturowym i społecznym (K_K07) czy też wykorzystując swoją wiedzę o aspektach prawnych, ekonomicznych i politycznych, aktywnie włącza się w przygotowanie i realizację projektów społecznych/socjalnych o charakterze obywatelskim, socjalnym, edukacyjnym (K_K08).*

Opis zakładanych efektów uczenia się dla wnioskowanego kierunku został sformułowany w pełni poprawnie i uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6 – 8 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1594). Kierunkowe efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Na kierunku aktualnie przygotowuje się profesjonalnych pracowników w ramach dwóch modułów specjalnościowych do wyboru: *Pracownik socjalny asystent i doradca socjalny* oraz *Pracownik socjalny w środowisku i instytucjach publicznych*. Dzięki temu absolwent uzyskuje dodatkowe kompetencje na rynku pracy, których nie mają absolwenci tego kierunku z innych uczelni, a także są przygotowani do pracy we wszystkich jednostkach pomocy społecznej.

Oferta edukacyjna konsultowana jest z interesariuszami zewnętrznymi, przede wszystkim z pracownikami instytucji pomocy społecznej w celu dostosowania jej do potrzeb społecznych i socjalnych regionu. Aktualnie Rada Programowa współpracuje w zakresie doskonalenia koncepcji kształcenia z Kujawsko-Pomorskim Forum Pomocy Społecznej oraz Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Toruniu. Współpraca formalna z instytucjami, tj. z Radą Interesariuszy Zewnętrznych, koordynowana jest przez Wydział i Instytut, tworzących osobne listy instytucji dla Wydziału i Instytutu, na których pojawiają się te same osoby i instytucje, co sprawia, że może być to działanie nie w pełni skuteczne i celowe. Spotkania z członkami Rady Interesariuszy Zewnętrznych są nieliczne i nieregularne, na co wskazują protokoły ze spotkań, a możliwość oddziaływania wniosków ze spotkań też może być wątpliwa, np. pracodawcy wskazują na konieczność odbywania przez studentów praktyk zawodowych, które zostały na kierunku od roku akademickiego 2018/2019 zniesione. Jest to zatem zabieg wbrew rekomendacjom wystawionym przez Radę.

Nauczyciele akademicki prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna mają nieformalne relacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wykładowcy często są włączani w prace instytucji w rolach eksperckich czy doradczych oraz są proszeni o wsparcie w poszukiwaniach pracownika dla instytucji. Jest to jednak potencjał, który należy sformalizować, uregulować, by mieć możliwość stałego oddziaływania na program kształcenia i jego realizację, a także, by wnioski z tej – formalnej – współpracy mogły stanowić mocny

argument i narzędzie w negocjacjach z Władzami Uczelni i pracodawcami odnośnie form kształcenia.

Jak wynika z informacji uzyskanych przez ZO PKA podczas wizytacji, zmiany w programie studiów związane z rezygnacją z praktyk zawodowych nie były konsultowane ze studentami. Studenci I i II roku wyrazili rozczarowanie, że praktyki nie są już w programie studiów, a rocznik, który objęty był jeszcze wymiarem 200 h praktyk przyznał, że i ten wymiar należałoby zwiększyć. Również pracodawcy obecni na spotkaniu z ZO PKA potwierdzili, że rezygnacja z praktyk na kierunku praca socjalna jest niewłaściwym działaniem, rekomendowali minimalny wymiar praktyk ciągłych na poziomie 120 h.

Dodać należy, że merytoryczny nadzór nad kierunkiem sprawują pracownicy Zakładu Pedagogiki Społecznej, który od 1993 r. jest instytucjonalnym członkiem Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej – organizacji zrzeszającej większość uczelni podejmujących kształcenie w zawodzie pracownika socjalnego. Wpływa to pozytywnie na koncepcję kształcenia, która jest regularnie konsultowana na forum osób kształcących w zakresie pracy socjalnej. Co roku bowiem odbywają się Zjazdy Szkół Pracy Socjalnej, połączone z konferencją naukową, które podejmują najbardziej palące problemy kształcenia w zakresie pracy socjalnej (np. tematem zjazdu w 2018 roku była kwestia uczenia i realizacji projektów socjalnych, w sprawach których ekspertką jest pracownica Zakładu Pedagogiki Społecznej i autorka książki pt. *Projekt socjalny w pomocy społecznej: (założenia i praktyczne zastosowanie)*).

Z tego powodu można uznać, że koncepcja kształcenia w praktyce edukacyjnej i poprzez procedury uczelniane ulega ewolucji inspirowanej wzorcami kształcenia wypracowanymi w innych ośrodkach, potrzebami otoczenia społeczno-kulturowego oraz osiągnięciami naukowymi członków Zakładu. Daje to podstawę prowadzenia studiów o profilu ogólnoakademickim, a także uwypukleniu w koncepcji kształcenia efektów uczenia się związanych z przygotowaniem do pracy badawczej, diagnostycznej, sprawozdawczej i analizy wyników badań.

Uczelnia właściwie określiła także tytuł zawodowy nadawany absolwentom wnioskowanego kierunku odpowiada poziomowi kształcenia, tj. licencjat, a także odpowiedni jest on profilowi, celom, efektom i zakresowi kształcenia na tym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹ : Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia kierunku praca socjalna jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni. Oceniany kierunek prowadzony jest z obowiązującymi przepisami prawnymi, regulującymi kwestie związane z realizacją studiów w uczelni. Nawiązuje też do dokumentów Uczelni oraz przemian związanych z przygotowaniem zawodowym pracowników socjalnych. Jest to niewątpliwie zaleta i mocna strona kształcenia, jednak w przypadku kierunków, które mają swoją specyfikę i tradycję kształcenia, koncepcja powinna być przygotowana w sposób bardziej

¹W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

elastyczny, tj. uwzględniając postulaty reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego i studentów (np. z zakresie praktyk studenckich, usuniętych z programu studiów mimo pozytywnych opinii interesariuszy zewnętrznych).

Mocną stroną koncepcji kształcenia jest to, że jej kształt wynika z prowadzonych konsultacji z przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego, choć jeden z ważniejszych elementów kształcenia, nie tylko na profilu praktycznym, ale i ogólno-akademickim, tj. praktyki zawodowe zostały wycofane z programu studiów. Interesariusze biorą aktywny udział w pracach nad doskonaleniem koncepcji kształcenia, przy czym działania te mają charakter pozaformalny. Należy też wyróżnić wpływ prowadzonych w Zakładzie Pedagogiki Społecznej UKW badań naukowych, relacji z innymi ośrodkami kształcącymi w zakresie pracy socjalnej oraz bogate doświadczenia zawodowe i eksperckie wykładowców. Studenci mają dzięki temu możliwość kształcenia w ośrodku o skromnych rozmiarach, ale wyrazistym na tle innych ośrodków akademickich kształcących w zakresie pracy socjalnej.

Sformułowane efekty kierunkowe są zrozumiałe oraz czytelne, a także zbieżne z efektami dla obszarów, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego wizytowany kierunek przyporządkowano. Sposób sformułowania efektów umożliwia ich weryfikację.

Rekomendacje:

- Należy w większym wymiarze sformalizować, uporządkować i zweryfikować dokumentację, potwierdzającą istniejące formalne i nieformalne relacje z interesariuszami zewnętrznymi i ich wpływ na tworzenie oraz modyfikację koncepcji i efektów kształcenia.
- Należy rozważyć przywrócenie praktyk zawodowych na kierunku w związku ze specyfiką pracy socjalnej, nastawionej na pomoc i wsparcie, będące działaniem aktywnym.
- Należy zwrócić uwagę na większą rolę idei umiędzynarodowienia w misji, strategii i koncepcji kształcenia (np. przez intensyfikację wymiany studenckiej i pracowniczej).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

W programie kształcenia odnajdujemy różnorodne, interdyscyplinarne i komplementarne względem siebie treści, które pozwalają na całościowe przygotowanie przyszłych pracowników socjalnych. W programie są zatem treści z zakresu humanistyki (etyka zawodu, klasyczne i współczesne nurty filozofii), zagadnienia z zakresu prawa (prawo socjalne, opiekuńcze

i administracyjne), treści z zakresu problemów i kwestii społecznych. W programie studiów ważne są też przedmioty metodyczne, pozwalające studentom poznać metody pracy socjalnej, zarówno tradycyjne, jak i stosowane alternatywnie w profesjonalnej pracy socjalnej.

Studenci mogą zdobywać wiedzę z zakresu zarówno europejskich modeli pomocy społecznej, jak i wiedzę i umiejętności w zakresie języka obcego odwołujące się, np. poprzez korzystanie z tekstów źródłowych w języku obcym, do problematyki społecznej, co jest korzystne z punktu widzenia ich rozwoju naukowego, ale i zawodowego. Wiele instytucji pomocowych dziś prowadzi projekty międzynarodowe z organizacjami z Unii Europejskiej, stąd kompetencje językowe wydają się nad wyraz przydatne i godne rozwijania na studiach.

Kształcenie na kierunku praca socjalna na UKW w Bydgoszczy prowadzone jest jako studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Dla obu form studia trwają 3 lata, 6 semestrów, przy czym dla studiów stacjonarnych zaplanowano 2145 godzin, a dla niestacjonarnych - 1250 godzin, a student w trakcie studiów musi zdobyć 180 ECTS. Program studiów przewiduje od III semestru możliwość wyboru modułu: *Pracownik socjalny i doradca socjalny* lub *Pracownik socjalny w środowisku i instytucjach publicznych*. Liczba godzin w ramach specjalności *Pracownik socjalny i doradca socjalny* wynosi 1020 na studiach stacjonarnych, a 615 – na studiach niestacjonarnych. W obu przypadkach stanowi to 93 punkty ECTS. Natomiast moduł *Pracownik socjalny w środowisku i instytucjach publicznych* stanowi 1035 godzin na studiach stacjonarnych i 600 godzin na studiach niestacjonarnych (w obu przypadkach są to 93 punkty ECTS).

Obecnie, ze względu na niskie nabory na kierunek studenci wyboru modułu dokonują większością głosów (powstaje jedna grupa konwersatoryjna). Jest to rozwiązanie typowe w polskich uczelniach, jednak jest ono krzywdzące i przymusowe dla osób, które wybrały studia ze względu na określoną specjalność. Być może należy wprowadzić naprzemiennność realizowania specjalności, by zainteresowani studenci nie musieli rezygnować planów naukowych czy zawodowych.

Analiza dokumentacji programowej – planów, programów, sylabusów itd. pozwala ocenić, że treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w dyscyplinach określonych dla kierunku, jak również są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Program studiów zawiera treści, które jednoznacznie związane są z badaniami prowadzonymi przez pracowników Jednostki, tj. w obszarze pedagogiki społecznej, pracy socjalnej, pedagogiki specjalnej, pedagogiki resocjalizacyjnej czy metodologii badań społecznych, tym samym realizując profil ogólnoakademicki kształcenia na kierunku.

Jednostka prowadzi zajęcia z wykorzystaniem wielu form dydaktycznych tj.: wykład konwersatoryjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją danych z badań, laboratorium, czy wykład monograficzny. Kadra dydaktyczna jednostki wykorzystuje różnicowane metody dydaktyczne, zarówno tradycyjne, jak i aktywizujące pośród których są m.in. filmy edukacyjne i dyskusje, gry symulacyjne, metody kooperatywne, treningi, analizy dokumentów czy case

study. Zajęcia aktywizujące w programie studiów stanowią ok. 49% zajęć na studiach stacjonarnych i 50% na studiach niestacjonarnych.

Do uzyskania dyplomu wymagane jest 180 punktów ECTS. Moduły do wyboru przez studentów obejmują 64 punkty ECTS (32%). Zajęcia do wyboru realizowane są poprzez wybór specjalności oraz seminarium dyplomowego (nazwana tu *Pracownią dyplomową*). Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia to 173 ECTS (dla obu form studiów). Jedynie praktyka śródroczna jest przedmiotem, który nie wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela, którego rolą pozostaje jedynie zorganizowanie zajęć terenowych dla studentów, głównie w formie wizyt studyjnych w instytucjach. Opiekun praktyk jest koordynatorem przedmiotu i nie prowadzi zajęć bezpośrednio ze studentami.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów wynosi 93 ECTS.

W programie studiów przewidziano możliwość stosowania metody kształcenia na odległość w wymiarze 5 pkt ECTS zgodnie z Uchwałą Senatu Nr 52/2017/2018 z dn. 27.02.2018 r. W programie studiów na rok 2018/2019 przedmiot realizowany w formie e - learningu to *Prawo socjalne*. Przedmiot i forma zajęć została ujęta w programie studiów.

Treści przedmiotowe realizują efekty kierunkowe, które nie są jednak w sposób jednolity opisane w sylabusach. Prowadzący określają przedmiotowe efekty uczenia się, odnosząc je do efektów kierunkowych. W sylabusach są dostępne także informacje dotyczące jednostki oferującej przedmiot; cykl dydaktyczny; koordynatora przedmiotu cyklu; język wykładowy; typ przedmiotu; przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne; szczegóły zajęć; literatura; efekty kształcenia; metody i kryteria oceniania; literatura uzupełniająca; metody dydaktyczne; rygory zaliczenia zajęć. Z ankiet ewaluacyjnych prowadzonych wśród studentów wynika, że studenci bardzo dobrze oceniają prowadzone zajęcia. Oceny zajęć oscylują między 4,5 a 5,0 za zajęcia, choć w ankietach zawarto niewiele wypowiedzi opisowych.

Analiza prac etapowych nie wykazała uchybień w zakresie realizacji programu kształcenia, a zaplanowane sposoby weryfikacji efektów uczenia się są adekwatne do zaplanowanych efektów uczenia się. Zarówno analiza sylabusów, jak i prac etapowych pozwala na stwierdzenie, że metody kształcenia są różnorodne i zapewniają studentom osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia zaplanowanych dla kierunku. Stała współpraca nauczycieli akademickich z praktykami i reprezentantami instytucji pomocowych, w których realizowane są zadania pracownika socjalnego, wykładane treści zawierają aktualną wiedzę na temat metod pracy socjalnej i jej uwarunkowań. Ponadto treści te wykładane są przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. W związku z tym, że jest to celem kształcenia (co wynika z założonych efektów kształcenia przyjętych dla kierunku), metody nauczania stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, a także do prowadzenia badań naukowych.

Zarówno program studiów, jak i przyjęte formy kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Stwierdzenia powyższe są uzasadnione dla każdej grupy studenckiej, również studentów z niepełnosprawnością, jak i realizujących indywidualne ścieżki kształcenia.

Liczebności grup studenckich na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych określa Uchwała Senatu UKW Nr 6/2018/2019 z dn. 27.11.2018 r., zgodnie z którą realizuje się limity: wykład (do 150 osób), ćwiczenia audytoryjne i konwersatoryjne (25-35 osób), zajęcia laboratoryjne (12-20 osób), seminaria (maksymalnie 16 osób), lektoraty języków obcych (18-25 osób) i ćwiczenia WF (25-30 osób). Należy uznać, że liczebność grup studenckich na ocenianym kierunku pozwala na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć.

Cykl kształcenia 2016-2019 obejmuje praktyki zawodowe w wymiarze 200 h, 5 tygodni po pierwszym roku (9 ECTS) oraz praktykę dyplomową w trakcie semestru VI (40 h, 7 ECTS). Ostatnia praktyka w tym cyklu będzie realizowana w semestrze letnim roku akademickiego 2018/2019. Po wejściu w życie Uchwały Senatu UKW Nr 45/2016/2017 z dn. 28.02.2017 r., zrezygnowano z praktyk realizowanych jako dodatkowy element planu studiów (200 h praktyki zawodowej oraz 40 h praktyki dyplomowej). Obecnie studiujące roczniki I. i II. nie mają w programie studiów praktyk zawodowych. Dla tych roczników realizowana jest tzw. „praktyka śródroczna” w formie laboratorium prowadzonym na tzw. „zajęciach hospitacyjnych”. Zajęcia te mają za zadanie zapoznać studentów z działaniami instytucji zatrudniających pracowników socjalnych. Przedstawiciele instytucji zatrudniających pracownika socjalnego przychodzą na zajęcia prowadzone na terenie Uczelni, ponadto odbywają się także wizytacje w miejscach pracy. Zajęcia te nie oddają jednak charakteru praktyk zawodowych i nie są w stanie zrealizować zakładanych dla praktyk efektów uczenia się.

Zasady przebiegu praktyk zawarte są w Programie praktyk (osobno dla praktyki 40 h - dyplomowej oraz dla praktyki 200 h). Opisują one cele praktyki, zadania do realizacji przez studenta, obowiązki studenta, obowiązki opiekuna praktyk, miejsca, w których można odbywać praktykę, zasady zaliczenia praktyk. Zasady prowadzenia praktyk reguluje *Regulamin Praktyk UKW*. Dla praktyk opracowano także sylabusy uwzględniające efekty uczenia się. Efekty uczenia się przewidziane dla praktyk, są zgodne z efektami kierunkowymi dla kierunku praca socjalna. Student poznaje *modele pomocy społecznej; zna i rozumie koncepcję wielosektorowości pomocy społecznej* (K_W06); *Dostrzega, nazywa i interpretuje zjawiska społeczne; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności socjalnej* (K_U01); *Umie wskazać założenia różnych modeli pomocy społecznej oraz ocenić ich efektywność* (K_U02) czy też *Potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności socjalnej* (K_U09) oraz *Potrafi doskonalić swój warsztat pracy pracownika socjalnego* (K_K09).

Efekty uczenia się zrealizowane na praktykach zawodowych oceniane są przez opiekuna praktyk po stronie pracodawcy. Ma on możliwość precyzyjnej oceny stopnia spełnienia każdego z efektów uczenia się, a także wyrażenia pisemnej opinii nt. pracy praktykanta oraz sugestii odnośnie umiejętności, które powinien rozwijać. Informacja o zaliczonych praktykach wpisywana jest w suplemencie do dyplomu. Możliwe jest zaliczenie praktyk bez ich realizacji

na podstawie udokumentowanego doświadczenia związanego z wykonywaną pracą lub prowadzoną działalnością gospodarczą odpowiadającą zakresowi tematycznemu i programowi praktyk oraz studentom/absolwentom innych szkół wyższych, którzy takie praktyki już zrealizowali. Praktyki są hospitowane.

Należy uznać, że pomimo zmiany formy przygotowania praktycznego oferowanego studentom kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację założonych efektów kształcenia. Procedury dotyczące realizacji tych zajęć natomiast są zaplanowane i prowadzone w sposób wysoce profesjonalny, co wynika także z doświadczenia w kształceniu na wizytowanym kierunku.

Nie można mieć zastrzeżeń do miejsc odbywania praktyk i ich wyposażenia i infrastruktury, zapewniały one prawidłową realizację praktyk oraz odpowiadały specyfice pracy pracownika socjalnego. Były to ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, placówki szkolno-wychowawcze itp. Studenci uczestniczyli w ocenie programu praktyk, efektów uczenia się, realizacji praktyk, opiekunów praktyk w ramach zajęć prowadzonych przez opiekuna praktyk ze strony kierunku.

Rada Programowa kierunku prowadzi działania na rzecz przebudowania programu kształcenia w taki sposób, aby pozwalał on studentom uzyskiwać i rozwijać kompetencje praktyczne ważne w zawodzie, do którego przygotowuje kierunek studiów. W dokumentacji kierunku jest protokół ze spotkania Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej, na którym był także dyrektor ROPS oraz MPOS w Bydgoszczy. Reprezentanci tych instytucji wskazywali, że praktyki są ważne i należy je prowadzić, bo tego wymaga standard kształcenia (który nie obowiązuje w pracy socjalnej).

Zajęcia na kierunku na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zorganizowane są w sposób umożliwiający osiągnięcie efektów uczenia się, pozawala na to harmonogram zajęć dopasowany do możliwości i potrzeb studentów. Plany zajęć są publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem. Zdaniem studentów plan zajęć jest dobrze dopasowany do ich potrzeb. W przypadku zgłoszonych kolizji lub problemów jest możliwość jego zmiany oraz dalszego dostosowania. Podczas spotkania z ZO PKA studenci zasygnalizowali, że dochodziło już to takich sytuacji i za każdym razem była ona rozwiązywana w korzystny sposób.

Należy stwierdzić, że organizacja procesu nauczania i uczenia się z uwzględnieniem formy studiów jest prowadzona w sposób poprawny, bowiem rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Natomiast czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się – w tym w szczególności w sesji egzaminacyjnej umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Plany i harmonogramy studiów i informacje o organizacji roku akademickiego są dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku praca socjalna, korzystając z różnorodnych metod, realizujących aktualne treści programowe, które są powiązane z najnowszym stanem zastosowań w praktyce wyników badań związanych z zakresem ocenianego kierunku, co wynika ze specyfiki kierunku. Kształcenie realizowane jest w profilu ogólnoakademickim, jednak ze względu na obszar badań i zadania pracy socjalnej – wykładane treści mają aplikacyjny charakter. Treści kształcenia są zgodne z efektami uczenia się. Z analizowanych sylabusów wynika, że spełnione są wytyczne 25 - 30 godz./1 pkt. ECTS jako miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się, co powoduje, że liczba godzin w programie studiów zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, pozwala studentom na osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się. Sekwencja przedmiotów w poszczególnych semestrach jest właściwa.

Praktyki w czasie, kiedy były ujęte w programie studiów, były realizowane w sposób wzorowy. Mocne strony dotyczące kwestii praktyk to szczegółowa, wzorcowo prowadzona dokumentacja, wsparcie studentów ze strony opiekuna praktyk oraz adekwatne do kierunku miejsca praktyk. Natomiast rezygnacja z praktyk na kierunku praca socjalna, nawet w przypadku kierunku ogólnoakademickiego, jest nieuzasadniona i należy ją ocenić negatywnie w kontekście jakości kształcenia pracowników socjalnych.

Rekomendacje:

- Wprowadzenie naprzemiennej realizacji specjalności na kierunku w kolejnych latach, by zapewnić studentom możliwość studiowania wybranej specjalności.
- Rekomendowane jest przywrócenie obowiązkowych praktyk zawodowych w wymiarze, pozwalającym na realizację sformułowanych dla nich efektów uczenia się i realizacji treści programowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych form studiów w danym roku akademickim każdorazowo określa uchwała Senatu Uczelni. Corocznie warunki rekrutacji publikowane są na stronie internetowej Uczelni. O przyjęciu na studia pierwszego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości lub inne

dokumenty wskazane w art. 69 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) oraz spełnia wymagania określone w Statucie Uczelni i Regulaminie studiów. W odniesieniu do roku akademickiego 2018/2019 określa je § 3 Uchwały Senatu Nr 13/2018/2019 z dnia 18 grudnia 2018 roku Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Na stronie internetowej uczelni zasady rekrutacji są podane w sposób przejrzysty. Kandydatom wskazuje się, iż liczba punktów rankingowych jest średnią arytmetyczną punktów z części pisemnej na świadectwie dojrzałości. Do obliczenia średniej i uzyskania punktów rankingowych wlicza się język polski, język obcy zdawany na poziomie obowiązkowym i od 1 do 3 przedmiotów dodatkowych, gdzie od 2010 roku jako jeden z przedmiotów dodatkowych obowiązkowo uwzględniana jest matematyka. Przyjęte kryteria rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Przeprowadzona analiza potwierdza, że proces rekrutacji realizuje zasadę równych szans. Studenci pozytywnie opiniują zarówno obowiązujące zasady i limity przyjęć, jak i dostępność, rzetelność czy przejrzystość publikowanych informacji.

Funkcjonujące w Uczelni zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się odnoszą się do każdego z etapów kształcenia. Podstawowymi dokumentami wewnętrznymi regulującymi zasady systemu weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia jest Zarządzenie Rektora Nr 60/2017/2018 z dn. 3.07.2018 r. ws. funkcjonowania w Uczelni Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. (WSZJK), Regulamin Studiów UKW oraz obowiązująca na Wydziale procedura weryfikacji efektów kształcenia. Uwzględnienie w sylabusach sposobów weryfikacji efektów uczenia się umożliwia dokonanie oceny stopnia ich osiągnięcia. Są one formułowane z wyszczególnieniem warunków zaliczenia z uwzględnieniem np. konieczności złożenia/napisania odpowiednich prac czy kryteriów ocen wykonywanych ćwiczeń, projektów czy testów sprawdzających. Ogólną formą zaliczenia poszczególnych przedmiotów jest egzamin lub zaliczenie z oceną. Aby zaliczyć przedmiot kończący się egzaminem student powinien zaliczyć ćwiczenia z tego przedmiotu oraz uzyskać pozytywną ocenę z egzaminu pisemnego lub ustnego. Aby z kolei zaliczyć przedmiot kończący się zaliczeniem z oceną student powinien zaliczyć ćwiczenia. Szczegółowe wytyczne co do zaliczania poszczególnych przedmiotów zawarte są w sylabusach. Sylabusy są dostępne dla studentów. Zaliczenie roku akademickiego odbywa się po osiągnięciu wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Zaliczenia poszczególnych przedmiotów odbywają się poprzez weryfikacje efektów uczenia się za pomocą kolokwium, egzaminów/zaliczeń pisemnych (testy, prezentacje, prace), egzaminów/zaliczeń ustnych (ćwiczenia laboratoryjne, prezentacja ustna, przygotowanie prezentacji multimedialnej, studia przypadku). Do składowych ocen uzyskiwanych w trakcie zaliczeń i egzaminów można zaliczyć w odniesieniu do przedmiotów kończących się zaliczeniem z oceną: obecność na zajęciach, aktywność, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego w ramach zajęć bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta, uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium kończącego przedmiot, w odniesieniu do przedmiotów kończących się egzaminem: uzyskanie pozytywnej oceny z części ćwiczeniowej realizowanego przedmiotu, obecność na zajęciach, rozliczenie się studenta z materiału realizowanego. Warto wskazać, iż nauczyciele akademicy wymagają także od studentów recenzji publikacji, mapy myśli, opracowania ulotki informacyjnej, plakatu problemowego, konstrukcji narzędzi badawczych – co na danym

kierunku wydaje się w pełni uzasadnione. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów wynikają ze specyfiki poszczególnych przedmiotów. Podczas spotkania z ZO PKA studenci potwierdzili ustalenia ZO PKA, że stosowane metody sprawdzania i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Szczegółowe informacje dotyczące stosowanych metod i zasad weryfikacji oraz sposobu ustalania ocen podawane są w ogólnodostępnych sylabusach, a także prezentowane podczas pierwszych zajęć. Zdaniem studentów metodą, która w największym stopniu motywuje ich do udziału w procesie nauczania i uczenia się jest praca projektowa. Dzieje się tak dlatego, że ewaluacja dokonywana jest na bieżąco i przy aktywnym udziale studentów, co umożliwia skuteczne doskonalenie warsztatu pracy niezbędnego z punktu widzenia przyszłej pracy zawodowej. Sposób oceniania jest sprawiedliwy i równy dla wszystkich, a jego wyniki – wiarygodne i porównywalne. Zasady oceniania cechują się względną stabilnością i obiektywizmem. Studenci mają świadomość obowiązujących wymagań oraz dostrzegają korelację pomiędzy stopniem ich spełnienia a uzyskiwanymi wynikami oceny. Pozytywnie opiniowana jest organizacja procesu kształcenia, w tym sposób określenia czasu przeznaczonego na rozwiązywanie zadań oraz sposób rozplanowania sesji egzaminacyjnych. Oceny i zaliczenia są wpisywane do protokołów, a następnie podawane do wiadomości studentów za pośrednictwem systemów informatycznych. Z relacji studentów wynika, że wyniki ogłaszane są z poszanowaniem obowiązujących terminów i procedur, w tym zasad ochrony danych osobowych. Studentom zapewnia się możliwość uzyskania informacji zwrotnej w sposób umożliwiający zrozumienie popełnionych błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość. Ewentualne wątpliwości omawiane są w ramach konsultacji indywidualnych z nauczycielami uczestniczącymi w procesie oceny.

Podstawę prawną procesu dyplomowania stanowią przepisy zawarte w Regulaminie studiów oraz Zasadach dyplomowania, w których zawarty jest (oprócz szczegółowego opisu procesu dyplomowania) m. in. szczegółowy terminarz procesu dyplomowania oraz wzory: edycji pracy dyplomowej, opinii i recenzji pracy dyplomowej, protokołu egzaminu dyplomowego, oświadczenia autora o samodzielnym przygotowaniu pracy dyplomowej. Pozytywnie należy ocenić również proces dyplomowania, bowiem seminaria skoncentrowane są wokół problematyki badawczej osób prowadzących seminaria (analiza źródeł, krytyczna analiza literatury, metody pracy tutorskiej, analizy raportów z badań). Mankamentem jest mała liczba prowadzących seminaria, jednakże z uwagi na niską liczbę studentów na kierunku wyznaczenie takiej liczby promotorów jest w pełni uzasadnione. Prace bazują na koncepcji pracowni dyplomowej, która zakłada dużą samodzielność studenta w zakresie dookreślenia tematyki pracy, doboru właściwej formy przygotowania pracy licencjackiej (esej, raport z badań, projekt społeczny, analiza praktyk socjalnych) oraz wyboru i zastosowania metody a także narzędzi badań. Procedurę dyplomowania regulują przyjęte na Wydziale Zasady dyplomowania, uchwalone przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii (Załącznik do uchwały Rady WPiP 105/2012/2013 z dnia 12.03.2013 r. z późniejszymi zmianami). Także studenci jako dobre praktyki w Uczelni wskazali urozmaicenie zaliczeń poszczególnych zajęć w postaci warsztatów, prac pisemnych oraz prac i prezentacji grupowych. Nadto studenci biorący udział w procesie dyplomowania nie przedstawili zastrzeżeń, zaznaczając duże wsparcie ze strony opiekunów. Co

do zasady należy uznać, iż analiza prac dyplomowych wykazała brak uchybień w pracach dyplomowych, oceny są uzasadnione i nie zawyżone. Należy nadmienić, że praca dyplomowa przygotowana pod opieką merytoryczną z Zakładu Pedagogiki Społecznej prowadzącego wizytowany kierunek zajęła III miejsce w konkursie organizowanym w ramach Dni Instytutu Pedagogiki. Potwierdzeniem osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się są dokonane przez ZO PKA kontrole prac etapowych i dyplomowych, które choć prowadzone zazwyczaj przez niesamodzielnych pracowników Uczelni to jednak potwierdzają możliwość osiągnięcia i właściwego ocenienia efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przyjęte zasady rekrutacji na studia na kierunku praca socjalna są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Z kolei stosowane metody weryfikacji i oceny, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Jednocześnie warto podkreślić, iż pozwalają one na realne sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się przeprowadzana jest przez nauczycieli akademickich na każdym etapie kształcenia, na podstawie analizy prac cząstkowych, prac zaliczeniowych i prac licencjackich. Sprawdzone losowo kontrolne prace etapowe wskazują, iż na ocenianym kierunku przywiązuje się uwagę do weryfikacji założonych celów kształcenia. Należy uznać, iż forma oraz warunki zaliczenia zajęć pozwalają na weryfikację efektów uczenia się. Opiera się ona na pracach etapowych, dyplomowych i egzaminacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na wizytowanym kierunku praca socjalna posiadają kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć. Posiadają aktualny i udokumentowany naukowy w zakresie dyscyplin, który umożliwia prawidłową realizację zajęć. Zajęcia są prowadzone przede wszystkim przez osoby zatrudnione w Uniwersytecie jako podstawowym miejscu pracy. Bezpośrednią opiekę merytoryczną nad kierunkiem sprawuje Zakład Pedagogiki Społecznej (ZPS). Zajęcia dydaktyczne realizują także pozostali pracownicy Instytutu Pedagogiki oraz przedstawiciele innych dyscyplin z innych instytutów wchodzących w skład Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Część zajęć realizują osoby zatrudnione w ramach godzin zleconych. Posiadają one niezbędne kompetencje i doświadczenie praktyczne związane z prowadzonym przedmiotem.

Struktura kwalifikacji i kompetencji merytorycznych nauczycieli akademickich i pozostałej kadry realizującej zajęcia w pełni pozwalają na realizację treści programowych na wizytowanym kierunku.

Kompetencje i doświadczenie kadry do realizacji ogólnoakademickiego profilu ocenianego kierunku potwierdzają prowadzone przez nich badania. Główne kierunki badań mieszczą się w dyscyplinie pedagogika i dotyczą badań statutowych poszczególnych jednostek. Szczególnie istotne w analizie dorobku kadry dydaktycznej są publikacje oraz inne osiągnięcia w organizacji pracowni i laboratoriów naukowych. Efekty działalności naukowej i badawczo-rozwojowej kadry kierunku przełożyły się na uzyskanie w roku 2017 kategorii A w ocenie parametrycznej. Aktualny wykaz dorobku naukowego nauczycieli akademickich realizujących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku jest udostępniony w zasobach Bazy dorobku pracowników prowadzonej przez Sekcję Informacji Naukowej Biblioteki UKW, a także w Internecie (bazy Google Scholar, Scopus, Web of Science). W bieżącym roku akademickim każdy nauczyciel akademicki posiada własny numer ORCID, co pozwala mu na bieżąco aktualizować widoczność własnego dorobku naukowego.

Instytut Pedagogiki dokłada starań aby kadra współpracująca w realizacji programu studiów posiadała właściwe kwalifikacje praktyczne i odpowiednie doświadczenie zawodowe. Kadra realizująca zajęcia na kierunku praca socjalna współpracuje także z ośrodkami prowadzącymi badania związane z kierunkiem studiów. Prowadzone w jednostce badania naukowe, tworzona w ich wyniku baza dorobku publikacyjnego oraz udział w organizacji pracowni i laboratoriów naukowych zapewnia możliwość przygotowywania i włączania studentów ocenianego kierunku w aktywność naukowo-badawczą. Prowadzone przez kadrę kierunku badania wspierają przygotowywanie studentów do podejmowania zadań badawczych i stwarzają możliwość włączania ich w konkretne działania naukowo-badawcze.

Program kształcenia na kierunku praca socjalna jest spójny z badaniami naukowymi prowadzonymi w Zakładzie Pedagogiki Społecznej oraz Instytucie Pedagogiki. W ramach zajęć dydaktycznych przekazywane są informacje na temat badań aktualnie prowadzonych w jednostce, a studenci zapoznają się z aktualnym stanem wiedzy i możliwościami udziału w zadaniach. Kadra ZPS ściśle związana z kierunkiem w sprawozdawczym okresie opublikowała pięć monografii autorskich oraz wiele artykułów naukowych. Wyniki prac naukowych są na bieżąco wykorzystywane w opracowywaniu nowych i rozwoju już istniejących programów kształcenia na kierunku, a także podczas pracy ze studentami - podczas wykładów, konwersatoriów, laboratoriów i seminariów. Podczas zajęć prowadzący omawiają przykłady wyników badań i metod badawczych ilustrując znaczenie problematyki wielu społecznych zagadnień. Dotyczą one analizowanych na zajęciach interakcji społecznych, wspólnotowego współistnienia trzech pokoleń, diagnozy społecznej, rozwiązywania problemów i konfliktów, rozwoju biospołecznego, metod pracy, podejmowanych przez pracownika socjalnego ról społecznych, współpracy wielosektorowej instytucji pomocy społecznej. Szczególnie formy seminariów i laboratoriów umożliwiają tworzenie warunków do nabywania przez studentów kompetencji badawczych.

Szczegółowa analiza obsady zajęć dydaktycznych pokazuje, że uwzględnia się kryteria zgodności aktualnego dorobku naukowo-dydaktycznego (w tym reprezentowanej dyscypliny naukowej) nauczycieli akademickich ze specyfiką i treściami przydzielanych przedmiotów. Trzeba podkreślić, iż obsada zajęć w Instytucie uwzględnia konieczność posiadania przez kadrę naukową

(w uzasadnionych przypadkach) również dorobku praktycznego potwierdzającego kwalifikacje i kompetencje do prowadzenia zajęć na kierunku praca socjalna. W obsadzie zajęć dydaktycznych uwzględnia się także wyniki kontroli jakości realizacji procesu dydaktycznego z wykorzystaniem wyników bieżącej analizy ankietyzacji studentów i wyników oceny nauczycieli (w okresie co dwa lata).

Rozwój i doskonalenie kadry kierunku jest na bieżąco monitorowany. Udział nauczycieli w krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, grantach naukowobadawczych i projektach, wiąże się z prowadzonymi badaniami własnymi i realizowanym własnym planem rozwoju naukowego. Plan taki dotyczy przede wszystkim początkujących i niesamodzielnych pracowników naukowych. Celem polityki kadrowej jest pełna realizacja planów awansowych i doprowadzenie do usamodzielnienia naukowego zatrudnionych obecnie adiunktów. Zakłada się różnorodne sposoby motywowania i wspierania własnej kadry do rozwoju naukowego. Pracownicy motywowani są do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych, specjalistycznych i rozwijania kompetencji dydaktycznych poprzez: nagrody Rektora UKW indywidualne lub zbiorowe za osiągnięcia naukowe, organizacyjne lub organizacyjno-dydaktyczne, odznaczenia itp. Pracownicy wspierani są w zakresie pozyskiwania środków finansowych na badania oraz system motywujący do publikowania artykułów w wysoko punktowanych czasopiśmie. W Instytucie wprowadzono regulamin przyznawania nagród Dyrektora Instytutu za osiągnięcia publikacyjne. Przyjęta polityka rozwoju i doskonalenia kadry jest skuteczna, gdyż w okresie 2014/2018: 5 pracowników uzyskało tytuł profesorski; 6 pracowników uzyskało habilitację w dyscyplinie pedagogika, a troje ma aktualnie wszczęte postępowanie habilitacyjne; 10 pracowników uzyskało doktorat. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi pracownicy poddani są okresowej ocenie. Składnikami oceny jest aktywność: naukowa, dydaktyczna i organizacyjna. Ocena okresowa bieżą pod uwagę wyniki hospitacji prowadzonych zajęć oraz wyniki ankiet ewaluacyjnych studentów. Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna uczestniczyła w seminariach metodologicznych organizowanych przez Zakład Metodologii Badań i Studiów nad Dyskursem, a także w wielu szkoleniach w ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk” (szkolenia z zakresu wsparcia kompetencji językowych, komputerowych, analizy statystycznej realizowanej dydaktyki akademickiej).

Nauczyciele akademicy mogą skorzystać ze szkolenia z obsługi platformy oraz jej wykorzystania w procesie kształcenia korzystając z kursu Metodyka Kształcenia Zdalnego realizowanego w ramach programu "Innowacyjny Dydaktyk".

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, a także doświadczenie zawodowe w zakresie dyscyplin umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Dobór nauczycieli akademickich i przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe

poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia są odpowiednie dla prawidłowej realizacji zajęć dydaktycznych.

Realizowana polityka rozwoju i doskonalenia kadry umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, i sprzyja stabilizacji zatrudnienia oraz trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich.

Prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej oraz dydaktycznej. Wnioski z oceny pracowniczej oraz dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia poszczególnych członków kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych. Elementem polityki kadrowej jest także instytucjonalnie określone wsparcie kadry w sytuacjach kryzysowych (psycholog).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Przykładem dobrej praktyki jest udział kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku praca socjalna w szkoleniach w ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk UKW” (POWER 2014-2020; Działanie 3.4. Zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego; Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany jest w dwóch edycjach (rok akademicki 2017/2018, 2018/2019).

Kompetencje nabyte w wyniku szkolenia są wykorzystane przez nauczycieli akademickich w procesie dydaktycznym. Projektem – pracownik Zakładu Pedagogiki Społecznej. Oferowane szkolenia obejmują cztery grupy tematyczne:

- Szkolenia z zakresu innowacyjnych umiejętności dydaktycznych (Desing Thinking, Coaching w edukacji, Tutoring akademicki, Zwinne zarządzanie zespołem projektowym (metoda Agile);
- Szkolenia z zakresu umiejętności informatycznych (Analiza danych ilościowych z wykorzystaniem pakietu Statistica – wykorzystanie w dydaktyce, metodyka kształcenia zdalnego, narzędzia informatyczne wspierające proces dydaktyczny, szkolenie z zakresu arkusza kalkulacyjnego Excel – poziom podstawowy i zaawansowany, zastosowanie nowoczesnych narzędzi edytorskich i technologicznych w dydaktyce szkoły wyższej);
- Szkolenia z zakresu prowadzenia dydaktyki w języku obcym;
- Szkolenia z zakresu zarządzania informacją (Zarządzanie informacją i wiedzą w procesie dydaktycznym, Wykorzystanie cyfrowych źródeł informacji w procesie dydaktycznym).

Nauczyciele akademicy Instytutu Pedagogiki, w tym Zakładu Pedagogiki Społecznej, stale korzystają z wymienionych szkoleń podnosząc swoje kompetencje dydaktyczne.

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wizytowana jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową, umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiągnięcie przez studentów, w tym co do zasady studentów z niepełnosprawnością ruchową zakładanych efektów uczenia się, a także prowadzenie badań naukowych. Baza dydaktyczna i naukowa dostosowana jest do potrzeb wynikających z realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku praca socjalna. Zajęcia prowadzone są w salach należących do Uczelni. Co do zasady odbywają się w tzw. budynku głównym w Kampusie UKW przy ul. Chodkiewicza i Powstańców Wielkopolskich. W budynku tym znajduje się 11 sal multimedialnych, 3 sale wyposażone w tablice multimedialne, jedna pracownia komputerowa, 4 sale wykładowe, oraz 10 sal dydaktycznych bez sprzętu multimedialnego. Nadto w budynku znajdują się sale specjalistyczne takie jak sala seminaryjne z pianinem oraz sale dydaktyczne wyposażone w lustra, wyłożone parkietem do zajęć warsztatowych. Uczelnia w 2018 r. wyposażyła też sale w zestaw do realizacji zajęć w trybie zdalnym (jedna sala wyposażona jest w zestaw stacjonarny a w dwóch znajdują się zestawy mobilne).

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych odpowiada potrzebom wynikającym z programu kształcenia. Baza umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku. Na spotkaniu z ZO PKA nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń. Sale w których odbywają się zajęcia mają odpowiednie wyposażenie oraz są dobrane uwzględniając wielkość grup zajęciowych. Na terenie Wydziału, gdzie odbywają się wszystkie zajęcia zapewniony jest także bezpłatny dostęp do sieci bezprzewodowej. Studenci wskazali jednak, że zasięg jest często bardzo słaby. Uwaga ta dotyczyła zarówno sieci eduroam jak i wewnętrznej sieci UKW dla studentów.

Biblioteka UKW jest jednostką wspomagającą działalność naukowo-dydaktyczną Wydziału Pedagogiki i Psychologii. To największa biblioteka naukowa w Bydgoszczy, druga pod względem zasobów w województwie kujawsko-pomorskim. Nowoczesny gmach biblioteki został oddany do użytku 1 października 2013 r. w wyniku realizacji projektu pn. *Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego*, sfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Biblioteka mieści scalone zbiory w liczbie blisko 800 000 jednostek. Do zasobów włączono zbiory pięciu bibliotek filialnych. Zasoby Biblioteki UKW zawierają około 49 140 woluminów z zakresu nauk pedagogicznych, z czego około 29 320 wol. przechowywanych jest w magazynach zamkniętych. Księgozbiór każdej z dziedzin jest systematycznie powiększany poprzez zakupy, dary i wymianę. Do chwili obecnej opisy 83 % zbiorów zostały włączone do systemu bibliotecznego Horizon, co umożliwia czytelnikom zamawianie ich zarówno na terenie biblioteki, jak i z dowolnego komputera podłączonego do Internetu.

Biblioteka w swoich zbiorach posiada: 160 tytułów czasopism i serii wydawniczych z pedagogiki (27 w bieżącej prenumeracie); 19 tytułów czasopism i serii wydawniczych z pedagogiki wczesnoszkolnej (11 w bieżącej prenumeracie); 44 tytuły czasopism i serii wydawniczych z pracy socjalnej (15 w bieżącej prenumeracie). Biblioteka oferuje dostęp do pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych: EBSCO Publishing, Elsevier – Science Direct, Web of Science, Springer, NATURE, SCIENCE, Wiley-Blackwell, Scopus,

AIP (kolekcji czasopism elektronicznych American Institute of Physics), APS (kolekcji czasopism elektronicznych American Physical Society), PsycARTICLES (czasopisma naukowe American Psychological Association). Liczba tytułów czasopism tematycznych dla kierunków pedagogicznych, a w szczególności kierunkom wyznaczonym do oceny przez PKA, które są dostępne elektronicznie wynosi 1266.

Biblioteka spełnia wszelkie kryteria dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Od wielu lat zdobywa nagrody w różnych konkursach jak np. *Przyjazny 2013* przyznawanym przez Bydgoski Oddział Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Lodołamacze 2018-pierwsza nagroda w kategorii *Przyjazna przestrzeń*.

Dostępność zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych dla studentów ocenianego kierunku, w tym w szczególności dostępność piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów jest aktualna, pokrywa się z zaleceniami z sylabusów. W zasadzie wszystkie lektury podawane w sylabusach znajdowały się w zbiorach bibliotecznych. Uczelnia dysponuje nowoczesną Biblioteką. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, które mogą korzystać z licznych udogodnień, m.in. ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania. Biblioteka UKW nie tylko wspiera osoby z dysfunkcją narządu ruchu, ale również wspomaga osoby z dysfunkcją narządu wzroku oraz słuchu. Dostęp do biblioteki jest ułatwiony. Dodatkowo zbiory są w pełni zdigitalizowane i dostępne zdalnie. Podczas spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że godziny otwarcia biblioteki są dobrze określone. Na czas sesji egzaminacyjnej godziny otwarcia są zwiększone, umożliwiając studentom naukę również w nocy.

W akademiku, w którym kwaterowane są wszystkie osoby z niepełnosprawnościami znajduje się odpowiednio przystosowana winda. W budynkach znajdują się również toalety z odpowiednio stworzoną infrastrukturą. Na Uczelni znajdują się jednak pojedyncze miejsca nie przystosowane lub częściowo przystosowane do osób z niepełnosprawnościami wynikające z remontów.

Wykładowcy na kierunku praca socjalna mają dostęp do uczelnianej platformy moodle i korzystają z niej realizując dydaktykę w formule e-learningu, co potwierdzili studenci na spotkaniu z ZO PKA, podkreślając wykorzystanie moodla przede wszystkim na seminariach dyplomowych, co znacząco ułatwia przyswajanie treści

Uczelnia unowocześniła infrastrukturę dydaktyczną także w zasoby technologii cyfrowej. Szczegółowy opis wykorzystywanej infrastruktury UKW jest przedstawiony na stronie Instytutu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Budynki i wyposażenie ocenianego kierunku spełniają też wymagania nałożone przepisami prawa w zakresie dostępności dla studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia systematycznie monitoruje i doskonali swoją bazę dydaktyczną. Baza dydaktyczna dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wydział zapewnia również dostęp literatury niezbędnej w procesie kształcenia. Biblioteka i czytelnia posiada w swoich zbiorach wystarczającą liczbę niezbędnej

literatury, a także ma podpisane porozumienia umożliwiające wypożyczenia międzybiblioteczne. Uczelnia stara się na bieżąco doskonalić infrastrukturę i utrzymywać ją w stanie zapewniającym bezpieczeństwo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Dookonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonalenia kierunku studiów. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma charakter zarówno sformalizowany, jak i nieformalny, oparty na osobistych kontaktach. Sformalizowana współpraca dominuje na poziomie Instytutu Pedagogiki, Istnieje Rada Interesariuszy oraz zostały podpisane listy intencyjne z 15 podmiotami działającymi m.in. w obszarze pomocy społecznej, edukacji, działalności pożytku publicznego. Przedstawiciele Rady Interesariuszy raz do roku spotykają się z władzami instytutu. Tematyka spotkań za każdym razem jest inna. Podczas takich spotkań omawiano m.in. oczekiwania co do kompetencji absolwentów, efekty uczenia się, sylwetkę absolwenta danego kierunku. Jednocześnie na poziomie kierunku nauczyciele akademicki utrzymują bliskie i stałe kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym, z których wielu jest absolwentami pracy socjalnej na UKW.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona systematycznie, ma stały charakter, jest zgodna z dyscypliną, którym podporządkowany jest kierunek praca socjalna oraz z koncepcją kształcenia i wyzwaniem rynku pracy. Współpraca ta jest zróżnicowana i polega na: organizacji praktyk, dydaktyce, wyjazdach studyjnych, szkoleniach, wspólnych projektach, warsztatach, realizacji praktycznych prac etapowych i dyplomowych.

Na podstawie stałej wymiany doświadczeń i oczekiwań wprowadzane są modyfikacje do programu nauczania (np. aktualizacja treści programu, prowadzenie zajęć o charakterze praktycznym). Interesariusze zewnętrzni mają wpływ na realizację programu studiów. Dokonuje się to poprzez zgłaszanie uwag od opiekunów praktyk, zgłaszanie przez pracodawców potrzeb dotyczących zatrudniania absolwentów, organizowane spotkania pracowników i studentów w placówkach zewnętrznych. Do przykładów takich form stymulowania programu kształcenia należą m.in.:

- organizacja dodatkowych zajęć praktycznych i spotkań z pracodawcami w ramach Tygodnia Pracy Socjalnej (np. III TPS – 2017 r.: warsztaty dotyczące funkcjonowania symulatora starości, aktywizowania seniorów, pracy środowiskowej z dziećmi uchodźców; IV TPS - 2018 r.: spotkanie z przedstawicielami instytucji pomocy społecznej pt. Rodzicielstwo zastępcze – wyjątkowe wyzwanie; warsztat „Obsługa Niewidomego” - Funkcjonowanie osób niewidomych i słabowidzących a możliwości

wsparcia; spotkanie z przedstawicielami wyznaniowych organizacji działających w obszarze pomocy społecznej);

- wykłady gościnne dla studentów wygłaszane przez osoby znane;
- praca w interdyscyplinarnych grupach projektowych w ramach projektu WAKA - „Wykwalifikowani, aktywni, komunikatywni absolwenci UKW” (studenci III roku kierunku praca socjalna (średnio 80% rocznika) w trzech edycjach projektu kolejno w latach 2016, 2017, 2018 uczestniczyli w zadaniu, które polegało na opracowaniu koncepcji rozwiązania problemu zidentyfikowanego we współpracy z przedstawicielami instytucji rynku pracy ważnych z perspektywy kierunku. Zadanie wykonywali pod opieką tutorów współpracując ze studentami mechatroniki i informatyki (przykładowe projekty: koncepcja wykonania mechanicznego symulatora starości we współpracy z pracownikami Domu Dziennego Pobytu, zaprojektowanie scenariusza zajęć dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym dotyczących wykorzystywania nowych technologii – pt. Drony w życiu, w pracy i w zabawie);
- wyjazdy studyjne w ramach projektu WAKA do firm i instytucji, które wdrażają innowacyjne rozwiązania projektowe w pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym (w kolejnych latach 2016 – 17 osób; 2017 – 13 osób, 2018- 18 osób), partnerzy wizyt w Warszawie: Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacja „Sławek”, Fundacja Też Chcemy być Potrzebni prowadząca spółdzielnię socjalną;
- oferta szkoleń w ramach projektu WAKA – studenci pracy socjalnej uczestniczyli w latach 2016-2018 w szkoleniach zawodowych: Dialog Motywujący, Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach; warsztatach podnoszących poziom kompetencji społecznych: Psychologiczne narzędzia diagnostyczne dla niepsychologów (12 osób), Techniki radzenia sobie z oporem klienta (17 osób), Inny – jak go rozumieć, jak z nim rozmawiać (26 osób); szkoleniach podnoszących kompetencje informatyczne: Technologia chmury i wyszukiwania informacji.

Cześć zajęć na ocenianym kierunku prowadzona jest przez praktyków m.in.:

- przedmiot *Pieczą zastępczą*, jest prowadzony przez pracownika, który: posiada certyfikat trenerski z zakresu pieczy zastępczej i adopcyjnej (PRIDE), posiada adekwatne publikacje oraz prowadzi praktyczne szkolenia dla rodziców zastępczych i adopcyjnych we współpracy z instytucjami pomocy społecznej (PCPR) i organizacji pozarządowych (np. Towarzystwo Nasz Dom);
- przedmiot *Aktywność seniorów i geragogika* oraz *Warsztat metodyczny* są prowadzone przez pracownika posiadającego publikacje naukowe w zakresie realizowanych przedmiotów oraz doświadczenia pracy w organizacjach pozarządowych (UTW) i instytucjach lokalnych wspierających seniorów (kluby seniora, domy pomocy społecznej);
- przedmiot *Biomedyczne podstawy rozwoju* realizuje osoba posiadająca wykształcenie medyczne, liczne publikacje naukowe w w/w obszarze, wieloletnie doświadczenie wynikające z pracy z pacjentem oraz współpracuje i należy do Polskiej Federacji Edukacji w Cukrzycy oraz Europejskiej Federacji Edukacji w Cukrzycy.

Studenci mają także okazję uczyć się od interesariuszy zewnętrznych w ramach dodatkowych projektów realizowanych na Uczelni. W latach 2016-2019 studenci ocenianego kierunku uczestniczyli w projekcie NCBR „Wykwalifikowani, aktywni, komunikatywni absolwenci UKW”), w ramach którego zrealizowali szereg certyfikowanych zewnętrznie szkoleń oraz uczestniczyli w wyjazdach studyjnych do liderów firm w Warszawie i Gdańsku. Ponadto studenci mieli możliwość wzięcia udziału w Seminarium Wymiany Dobrych Praktyk, w trakcie którego stworzono im możliwość bezpośredniej komunikacji z zaproszonymi przedstawicielami pracodawców.

Na kierunku praca socjalna powstały także prace dyplomowe o charakterze praktycznym m.in. prace licencjackie w 2017 r.: „Aktywność seniorów na przykładzie podopiecznych Dziennego Domu Pobytu „Senior” w Bydgoszczy”; „Wolontariat w hospicjum domowym na przykładzie Towarzystwa Przyjaciół Hospicjum w Chojnicach”; „Koleje losu osób bezdomnych na przykładzie mieszkańców Schroniska dla Bezdomnych. Studium indywidualnego przypadku”; „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością na podstawie pilotażowego programu Aktywny Samorząd realizowanego przez powiat sępoleński”.

Współpraca z otoczeniem na poziomie ocenianego kierunku oparta jest głównie o kontakty nieformalne,. Jak podkreślali pracownicy jednostki podczas spotkania z ZO PKA, w sposób ciągły weryfikuje się zakres, efekty i możliwości współpracy, dobór instytucji współpracujących, a informacje te przekłada się na program studiów.

Prowadzone są analizy losów absolwentów kierunku. Poza obowiązkową ankietyzacją absolwentów realizowaną przez biuro karier pracownicy poprzez swoje kontakty osobiste z pracodawcami monitorują dalsze losy absolwentów. Wyniki badania losów absolwentów są analizowane raz do roku na Radzie Programowej oraz Radzie Instytutu.

Na kierunku wbrew opinii pracodawców zlikwidowano praktyki zawodowe.

Pracodawcy obecni na spotkaniu z ZO PKA docenili szczególnie współpracę z ocenianą jednostką w zakresie dotychczasowych praktyk zawodowych, a także pomocy w poszukiwaniu pracowników. Pracodawcy cyklicznie uczestniczą w spotkaniach z kadrą kierunku oraz opiniują program studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Oceniana jednostka systematycznie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów. Współpraca ta przyjmuje zróżnicowane formy adekwatne do celów kształcenia na kierunku praca socjalna.

Mocne strony:

- Silna i wielowymiarowa współpraca z otoczeniem zewnętrznym mająca przełożenie na jakość kształcenia
- Prace etapowe i dyplomowe oraz zajęcia o charakterze praktycznym

Słabe strony: Rezygnacja z obowiązkowych praktyk zawodowych w programie studiów

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

W działaniach Wydziału i Instytutu Pedagogiki realizuje umiędzynarodowienie poprzez:

- wymianę studentów w tym udział w programie Erasmus+;
- formalnych i nieformalnych partnerstwach z uczelniami zagranicznymi;
- współpracę naukowo-badawczą oraz dydaktyczną z naukowcami z uczelni zagranicznych;
- gościnnych wykładach dla studentów;
- osiągnięcia kadry w wymianie międzynarodowych rozwiązań w obrębie kształcenia na ocenianym kierunku Obszary działań w zakresie umiędzynarodowienia bezpośrednio dotyczą wielu aspektów realizacji programu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych. Między innymi:
 - Studenci uczestniczą w lektoratach języka obcego (języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego oraz rosyjskiego w ramach oferty Studium Języków Obcych UKW), głównie języka angielskiego, co stanowi integralny element programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Należy zaznaczyć, iż układ semestralny, ilość punktów ECTS i ilość godzin zajęć z języka obcego jest określona w wytycznych uczelnianych, ale na zajęciach priorytetem są treści związane ze specyfiką kształcenia pedagogicznego na kierunku. O jakości procesu przygotowywania studentów ocenianego kierunku w zakresie nabywania kompetencji języka obcego świadczy również pozytywny wynik kontroli, jaką 2016 r. przeprowadziła w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy inspekcja Najwyższej Izby Kontroli. Kontrola szczególnie odnosiła się do treści kształcenia językowego (w tym lektoratów). Wynik kontroli był pozytywny. Jednakże studenci na spotkaniu ZO PKA zakomunikowali problem z podziałem grup na odpowiednie poziomy. Zajęcia językowe często mają niższy poziom niż wskazany w sylabusie. Nie istnieją również żadne zajęcia językowe uwzględniające specjalistyczne słownictwo związane z kierunkiem praca socjalna. Jednocześnie studenci wyrazili chęć uczestnictwa w dodatkowych, kierunkowych zajęciach do wyboru w języku angielskim.
 - Studenci mogą posługiwać się językiem obcym realizując wybrane zadania w ramach poszczególnych przedmiotów.
 - Studenci mogą uczestniczyć w anglojęzycznych kursach prowadzonych przez kadrę akademicką Instytutu, a głównie kierowanych do zagranicznych studentów Programu Erasmus+.

- Studenci mogą uczestniczyć w wykładach otwartych zagranicznych wykładowców goszczących w Instytucie Pedagogiki UKW.
- Studenci mogą uczestniczyć w Programie Buddy jako mentorzy zagranicznych studentów Programu Erasmus+, szkółć się w komunikacji w języku obcym (głównie w języku angielskim), ale także wprowadzając zagranicznych kolegów i koleżanki w kulturę Polski.
- Studenci mogą realizować część studiów na 34 uczelniach za granicą w 20 krajach Europy i świata, co zapewniają podpisane umowy partnerskiej w ramach programu Erasmus+.
- Studenci Instytutu Pedagogiki mogą ponadto realizować część studiów w Yokohama Nationale University w Japonii co zapewnia podpisana w 2014 r. umowa pomiędzy uczelniami.

Studenci są motywowani do aplikowania do Programu Erasmus+. Działania promujące mobilność studentów obejmują: spotkania informacyjne, plakaty, ulotki, listy mailingowe, indywidualne konsultacje, dedykowaną stronę internetową oraz promocję poprzez media społecznościowe (np.: fanpage Biura Współpracy Międzynarodowej na Facebooku). Osoby aplikujące do Programu Erasmus+ są weryfikowane pod kątem kompetencji językowych, głównie w zakresie języka angielskiego. Weryfikacja odbywa się na podstawie posiadanych przez studentów certyfikatów językowych (np. Certyfikat FCE) bądź na podstawie egzaminów dla kandydatów na stypendystów Programu Erasmus+. W okresie 2014-2018 studenci skorzystali z możliwości realizacji studiów lub praktyki w środowisku uczelni zagranicznych. Takich osób na kierunku było 19.

Studenci zakwalifikowani do Programu Erasmus+, którzy zostali pozytywnie zweryfikowani pod kątem kompetencji językowych, mogą dodatkowo uczestniczyć w doskonalących kursach językowych jeszcze przed wyjazdem za granicę, których dofinansowanie lub pełne finansowanie oferuje Biuro Współpracy Międzynarodowej UKW.

W Instytucie Pedagogiki w ramach Programów Erasmus+. przebywają także studenci zagraniczni. Oferta Instytutu Pedagogiki zawiera 12 przedmiotów anglojęzycznych,. Przyjeżdżający studenci mogą wybierać przedmioty z różnych kierunków, także spoza Instytutu. Oferta ta jest na bieżąco aktualizowana i wzbogacana.

Uczelnia przygotowała ofertę 22 zajęć odbywanych w różnych formach – wykładów, seminariów, ćwiczeń praktycznych, tutoriali, laboratoria. W związku z tym, że zajęcia prowadzone są na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, większość zajęć związana jest z zagadnieniami edukacji. Jest również kilka przedmiotów, które mogą dodatkowo przyczynić się do wzrostu kompetencji zawodowych studentów: „Personal career management” czy „Pedagogical workshops”. Przedmioty w obszarze pracy socjalnej to: „Contemporary family and its changes”; „Field of activity for a social worker and an organizer of cultural activities”; „Marriage and family in premodern Europe”. Szczególnie wartościowe mogą być zajęcia dotyczące kompetencji badawczych na zajęciach z obszaru edukacji, jednak mogą być przydatne także pracownikom socjalnym, zorientowanym na działania diagnostyczne, analityczne, sprawozdawcze, tj. „Introduction to research methods in education”; „Research designing in education”; „Being a bricoleur researcher”; „Information and communication technologies in education”. Tym samym Uczelnia zapewnia studentom realizację §4. 1. Rozporządzenia Ministra

Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, określając w programie studiów efekty uczenia się uwzględniające efekty w zakresie znajomości języka obcego.

Ponadto umiędzynarodowienie studiów dotyczy także mobilności i aktywności kadry dydaktycznej. Ważną formą wsparcia nauczycieli akademickich w tym zakresie jest pomoc w rozwijaniu kompetencji posługiwania się językiem obcym. W tym celu Uczelnia utworzyła możliwość wsparcia kompetencji językowych nauczycieli w ramach projektu „Innowacyjny Dydaktyk”. W projekcie tym zagwarantowany jest udział w kursach językowych (różne poziomy). Ocena działań w zakresie umiędzynarodowienia realizowana jest poprzez zgłaszane opinie pracowników naukowych oraz studentów. Opinie są przedmiotem dyskusji na Radzie Programowej.

Wizytowana jednostka prowadzi współpracę z uczelniami o podobnym zakresie kształcenia i badań naukowych. W ramach mobilności nauczycieli akademickich w programie Erasmus i Erasmus+ Teaching Assignments pracownicy ocenianej jednostki prowadzili zajęcia w partnerskich uczelniach zagranicznych. Także w ramach poszerzenia doświadczeń międzynarodowych kadra realizowała szereg pobyków studyjnych w jednostkach, będących odpowiednikami kształcenia pedagogicznego na uczelniach zagranicznych. Ma to wszystko przełożenie na podniesienie jakości kształcenia kierunkowego poprzez dyskusję nad koncepcjami kształcenia pedagogów i aplikację międzynarodowych rozwiązań w obrębie nowatorskich metod nauczania-uczenia się, tworzenia warunków dla podniesienia efektywności edukacji. W wizytowanym Instytucie zatrudnia się także pracowników naukowych z zagranicznych uczelni. W roku akademickim 2017/2018 w charakterze visiting professor zatrudniony był prof. (Rockford University w Illinois, USA), który zrealizował cykl zajęć z przedmiotu Contemporary Educational Ideologies dla studentów ocenianego kierunku, a także dla zainteresowanych studentów III stopnia z innych lat oraz pracowników naukowych (maj 2018 r.)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 : Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega ocenom, z udziałem pracowników oraz studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Niezwykle istotnym elementem skutecznego systemu opieki i wspierania studentów jest wsparcie udzielane przez nauczycieli akademickich. W związku z małymi grupami wykładowcy mają doskonały kontakt ze studentami, co pozwala na indywidualizację studentów i dostosowywanie się do ich potrzeb. Szczególne wsparcie oferuje Katedra Pedagogiki Społecznej, której to pracownicy aktywnie włączają się w proces uczenia się studentów kierunku. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA, wykładowcy oferują spotkania konsultacyjne i chętnie oferują swoją pomoc w uzupełnianiu braków, poszerzaniu wiedzy i rozwijaniu kompetencji społecznych. Dyżury każdego nauczyciela akademickiego są podawane studentom. Kontakt nawiązywany jest mailowo oraz w wielu przypadkach nawet telefonicznie, ułatwiając komunikację.

Studenci są szkoleni w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem narzędzi pozwalających na kształcenie hybrydowe oraz w pełni na odległość. Podczas rozmowy z ZO PKA, studenci stwierdzili, że kadra dydaktyczna korzysta z takich metod na seminariach oraz zajęciach w mniejszych grupach. Dotyczy to głównie studentów ostatnich lat studiów, w związku z małą liczbą studentów ostatnich lat. Mniejsze grupy zajęciowe pozwalają w efektywny sposób korzystać z dodatkowych metod kształcenia.

Studenci zwrócili uwagę na możliwość wnioskowania o indywidualny tryb studiów. Zdaniem studentów nie ma problemów z uzyskaniem zgody, jednak w związku z przystępnym planem oraz możliwością dostosowywania go do potrzeb studentów, niewiele osób korzysta z takiej możliwości.

Skuteczną motywacją do osiągnięcia wybitnych wyników jest stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Zdaniem studentów, informacje dotyczące stypendiów są klarowne i łatwo dostępne. Pracownicy wspierający proces uczenia się służą swoją pomocą przy uzupełnianiu wniosków. Na Uczelni dostępne jest również stypendium socjalne. Studenci na spotkaniu z ZO PKA potwierdzili wiedzę o możliwości składania wniosków w celu otrzymania takiego stypendium. Znane są również kryteria i mechanizm postępowania w przypadku chęci ubiegania się.

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii okresowo ogłaszane są konkursy na najlepsze prace dyplomowe, motywując studentów do osiągnięcia najlepszych wyników w procesie dyplomowania. Kryteria konkursów są określone ze stosownym wyprzedzeniem i są przejrzyste oraz konkretne. Studenci zaznaczyli, że konkursy są niezwykle ciekawą i inspirującą inicjatywą, jednak rzadko kryteria konkursu odpowiadają zakresowi prac dyplomowych na ocenianym kierunku. Konkursowych jest związany ze specyfiką prac dyplomowych na kierunku praca socjalna.

Pracownicy administracyjni Uczelni skutecznie wspierają studentów w procesie uczenia się. Zdaniem studentów dziekanat działa bardzo skutecznie oraz w odpowiednich godzinach. Istnieje również możliwość zgłaszania skarg i uwag dotyczących pracy dziekanatu, lecz zdaniem

studentów nie zaistniały takie potrzeby. Dziekanat Wydziału uzyskał również wyróżnienie zdobywając dyplom “Dziekanat na piątkę”.

Wsparcie w zakresie realizacji praktyk zapewnia pełnomocnik ds. praktyk. W związku ze zmianami dotyczącymi odbywania praktyk, zajmuje się on przede wszystkim zajęciami hospitacyjnymi oraz warsztatami metodycznymi. Studenci wskazali na ogromne zaangażowanie w organizacji dodatkowych działań, poszerzających kompetencje oraz motywujących do rozwoju. Wskazana została między innymi inicjatywa “Wykwalifikowani, aktywni, komunikatywni – absolwenci UKW”. W ciągu ostatnich lat w programie udział wzięło 77 studentów kierunku. Pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej oferują również indywidualne konsultacje dla studentów wybitnych oraz studentów z niepełnosprawnościami. 3 wykładowców zostało przeszkolonych otrzymując odpowiedni dyplom i kompetencje w tej kwestii. Program tutorski nie jest w żaden sposób sformalizowany, ale objął już swoim działaniem jednego studenta, wspierając go w ukończeniu studiów.

Biuro Karier UKW działa bardzo skutecznie, oferując studentom liczne praktyki, programy szkoleniowe oraz warsztaty na przestrzeni całego roku. Inicjatywy są znane studentom i część z nich chętnie z korzysta z tej możliwości. Za szczególnie atrakcyjne uznane zostały szkolenia z umiejętności miękkich. Studenci na spotkaniu z ZO PKA zakomunikowali, że Biuro Karier ma bardzo atrakcyjną ofertę, ale bardzo chętnie skorzystaliby z kursów i szkoleń ściśle związanych z ich kierunkiem studiów. W ciągu ostatnich dwóch lat Biuro Karier realizowało również projekt “Biuro Karier pomostem do kariery”. Zakładał on doradztwo zawodowe, coaching kariery oraz mentoring i doradztwo przedsiębiorczości. Do projektu przystąpił jeden student kierunku.

W ramach Bydgoskiego Porozumienia Biur Karier organizowane są również coroczne targi pracy, gdzie firmy i otoczenie społeczno-gospodarcze oferuje swoje programy studentom.

Studenci mają możliwość udziału w licznych wydarzeniach, projektach i inicjatywach z zakresu aktywności sportowej, kulturalnej czy też przedsiębiorczości. Większość inicjatyw organizowana jest przez studenckie koła naukowe, Samorząd Studencki, organizacje studenckie, Akademicki Związek Sportowy lub Biuro Karier. W przypadku pierwszych trzech podmiotów, uczelnia zapewnia wsparcie finansowe i organizacyjne. Informacje dotyczące systemu ubiegania się o dotacje przez organizacje studenckie znajduje się na stronie internetowej uczelni.

W jednostce działa 8 Kół Naukowych stworzonych przez studentów oraz wykładowców. Na spotkaniu z ZO PKA obecni byli przedstawiciele dwóch kół - Studenckiego Koła Naukowego Filozofii Edukacji “Paideia” oraz Studenckiego Koła Naukowego Terapii Pedagogicznej. Studenci działający w kołach zwrócili uwagę na ogromne wsparcie ze strony opiekunów oraz władz, skutecznie wspierając i motywując studentów do rozwoju i działania w ramach kół. Koła naukowe mają możliwość uzyskania finansowania na własne projekty, z czego korzystają w celu promowania działalności i wydawania materiałów edukacyjnych. Oferowane jest również finansowanie na wyjazdy oraz konferencje naukowe. Członkowie kół obecni na spotkaniu określili działalność i aktywność w kołach jako rozwijające, inspirujące i motywujące.

Studenci z niepełnosprawnościami uzyskują wsparcie oraz mają do dyspozycji odpowiednie mechanizmy wspomagające studiowanie. Możliwe jest uzyskanie wsparcia asystenta, o czym

studenci są informowani. Na Uczelni skutecznie funkcjonuje Biuro ds. osób niepełnosprawnych, oferując swoją pomoc i starając się rozpoznać potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mają możliwość uzyskania stypendium specjalnego. Informacje dotyczące stypendium są możliwe do uzyskania na stronie lub w biurze, gdzie pracownicy pomagają w uzupełnieniu wniosku oraz służą pomocą przy wnioskach do programu PFRON. Oferowana jest również digitalizacja materiałów dydaktycznych oraz alternatywne zajęcia wychowania fizycznego.

Dodatkowo, na Uczelni funkcjonuje Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych organizując akcje charytatywne, wyjazdy integracyjne, szkolenia oraz spotkania z osobami działającymi na rzecz niepełnosprawnych. Wielu studentów z niepełnosprawnościami działa również w strukturach samorządu. Organizowany jest również projekt "Juwenalia bez barier", ułatwiający każdemu dostęp do święta studentów.

Samorząd studencki otrzymuje odpowiednie wsparcie ze strony władz Uczelni oraz wydziału. Samorząd uczelniany odpowiedzialny za podział środków finansowych wspiera studentów wszystkich kierunków, reprezentując ich we wszystkich gremiach. Samorząd organizuje wiele atrakcyjnych wydarzeń oraz projektów, aktywizujących studentów, wykorzystując w całości posiadany budżet.

Do dyspozycji studentów oddany jest również specjalny pokój dla rodzica z dzieckiem. W związku z dużą ilością studentów z dzieckiem, pokój jest często używany. Jest on wyposażony w przewijak oraz zabawki i przestrzeń dla dziecka.

Uczelnia nie prowadzi szkoleń ani działań informacyjnych z zakresu edukacji w przeciwdziałaniu wszelkim formom dyskryminacji i przemocy.

System wsparcia studentów w procesie uczenia się jest dostosowany do potrzeb wszystkich grup studentów na danym kierunku. Studenci niestacjonarni posiadają analogiczne mechanizmy jak studenci stacjonarni. Jednostka zapewnia również szczególne wsparcie studentom pracującym, rodzicom oraz osobom z niepełnosprawnościami. Szczególną formą tego wsparcia jest możliwość konsultacji indywidualnych oraz dostosowanie zaliczeń zajęć.

Studenci mają możliwość nieformalnego sugerowania zmian dotyczących systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się poprzez swoich przedstawicieli w Samorządzie Studenckim. Na spotkaniu z przedstawicielami samorządu, zaznaczone zostało, że studenci korzystają z takiej możliwości i przekazują swoje sugestie oraz uwagi dotyczące różnych aspektów systemu wsparcia. Na kierunku nie funkcjonuje sformalizowany system przeglądu i doskonalenia systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 : Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia studentów pod wieloma względami motywuje i inspirowe do rozwoju. Dostępne projekty, inicjatywy oraz mechanizmy skutecznie wspierają studentów od początku studiów. Studenci mają możliwość zaangażowania się w dobrze działający samorząd czy też prężnie działające koła naukowe. Biuro Karier oraz pracownicy Katedry Pedagogiki Społecznej oferują rozwój zawodowy oraz liczne szkolenia i projekty doszkalające. Ogromnym wsparciem

studentów jest zaangażowana kadra naukowa, która stara się nawiązać bezpośredni i indywidualny kontakt ze studentami, inspirując ich do pracy i osiągania dobrych wyników. Należy jednak zwrócić uwagę na brak funkcjonującego mechanizmu przeglądu i doskonalenia systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się. Poza nieformalnymi sposobami studenci nie mają możliwości oceny pracy sekcji studenckiej oraz elementów wsparcia osób niepełnosprawnych.

Rekomendacje:

- Zwiększenie liczby konkursów na prace dyplomowe z zakresu pracy socjalnej,
- Wprowadzenie mechanizmu monitorowania i doskonalenia systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zarówno w Raporcie Samooceny, jak i podczas wizytacji wskazała, że kwestia dostępu do informacji jest związana z funkcjonowaniem ogólnej strony internetowej Uczelni i zasad upubliczniania informacji za pośrednictwem witryn UKW, co wydatnie wpływa na ocenę całego kryterium. To Uczelnia bowiem generuje rozwiązania informatyczne, graficzne i merytoryczne, dostępne dla Wydziałów i Jednostek w swoich ramach. Związane jest to z faktem, że Uczelnia ujednoliciła przekaz i jego formę dla wszystkich prowadzonych kierunków, stąd należy wskazać, że wiele informacji na temat wizytowanego kierunku znajduje się na stronach Uczelni, np. informacje związane z ofertą kształcenia, harmonogramem rekrutacji, dostarczaniem dokumentacji (w tym formularzy dokumentów). Uczelnia stworzyła osobną (pod)stronę internetową *Rekrutacja*, na której kandydat wybiera opis interesującego go kierunku. Po przejściu w opis kierunku praca socjalna znajduje informacje dotyczące: celu kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji kandydatów oraz terminarz procesu przyjęć na studia czy też informacje teleadresowe Jednostki prowadzącej kierunek.

Natomiast na stronie głównej Uczelni student i kandydat znajdą inne podstrony – w tym jedną dedykowaną studentom. Tam studenci otrzymują informacje ważne z punktu widzenia studiowania, tj. plany studiów czy opłaty za studia. Plany nie każdego kierunku są dostępne w pełni, bowiem na stronie wyszczególniono wszystkie prowadzone na UKW kierunki, jednak po wejściu na podstronę konkretnego kierunku nie zawsze pojawia się plan studiów. W przypadku pracy socjalnej na stronie znajduje się odniesienie do strony Instytutu Pedagogiki UKW, skąd student może przejść do systemu USOS. Taki zabieg należy ocenić jako zbyt zawiły, nie zaś upraszczający dostęp do informacji.

Na „studenckiej” podstronie opisano ponadto sprawy organizacyjne (w tym organizację roku akademickiego), regulamin studiów, wytyczne przygotowania pracy dyplomowej, kwestie socjalne i tu: informacje o pomocy materialnej, stołówce UKW, ubezpieczeniach, domach studenckich, pracownikach. Na tej ogólnej „studenckiej” stronie znajdują się też informacje odnośnie samorządu studenckiego, kół i organizacji studenckich, Studium Praktyk czy Legii Akademickiej.

Strona uczelniana zapewnia zatem minimum treści o warunkach studiowania na kierunku praca socjalna, bowiem jest ukierunkowana na odbiorcę, który poszukuje informacji na temat ogólnych warunków studiowania na UKW.

Strona Uczelni istnieje w wersji anglojęzycznej, która jest mocno uproszczona wobec wersji polskiej i skupia się na możliwościach studiowania w Uczelni przez studentów zagranicznych. Angielską wersję strony ma także Wydział, brakuje zaś wersji obcojęzycznej dla strony Instytutu i Zakładu Pedagogiki Społecznej, prowadzącej oceniany kierunek. Na stronie głównej Uczelni obecne są również informacje o wymianie międzynarodowej, działalności naukowej i projektach unijnych.

Jednakże można stwierdzić, że główna strona internetowa Uczelni prowadzona jest w sposób przejrzysty, uporządkowany i gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem i czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Podobnie jest ze stronami Wydziału, Instytutu i Zakładu, które umożliwiają zdobywanie pełnej informacji o studiowaniu i prowadzonym kierunku.

Student kierunku praca socjalna informacje na temat studiów znajdzie na stronach wydziałowej i instytutowej. Na stronie Wydziału umieszczono informację o historii Wydziału, składzie i terminach posiedzeń Rady Wydziału wraz z dokumentacją prawną będącą uchwałami RW. Przedstawiono tu także Władze Wydziału, wskazując zadania każdej z osób oraz zamieszczono dokument *Misja i Strategia Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy na lata 2017-2021*. Dodatkowo do tego ostatniego dokumentu dodano harmonogram realizacji tej misji z określeniem terminów i osób odpowiedzialnych za konkretne zadania. Szczegółowo opisano również informacje związane z procedurami jakości kształcenia na Wydziale tj. wyróżniono komisję ds. jakości kształcenia i rady programowe dla poszczególnych kierunków, a także wskazano na ich skład. Opisano szczegółowo procedury związane z procesem studiowania oraz załączono właściwe uchwały je regulujące, tj. Procedurę dyplomowania na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Regulamin dyplomowania na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Szczegółową organizację potwierdzania efektów uczenia się na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę zarządzania ryzykiem na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę indywidualnej organizacji studiów w ramach programu i planu studiów (IOS) na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę stosowania indywidualnego programu i planu studiów (IPS) na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę współpracy z Wydziałowym Samorządem Studenckim na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW; Procedurę podejmowania studiów na drugim/kolejnym kierunku studiów na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UKW;

Szczegółowe warunki zmiany kierunku studiów lub/i specjalności oraz trybu studiów uchwalone przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii.

Z punktu widzenia studenta ważne są także informacje dotyczące harmonogramu egzaminów dyplomowych i zasady przygotowania pracy dyplomowej, a także inne procedury opisane na stronie, do których załączono wnioski, np. wniosek o indywidualną organizację studiów, wniosek o przedłużenie sesji, wniosek o powtarzanie zajęć i wpis warunkowy, zezwolenia na badania do pracy dyplomowej, przedłużenie terminu złożenia pracy dyplomowej, wniosek o urlop krótko- i długoterminowy, wznowienie studiów w celu przystąpienia do obrony, wniosek o powtarzanie roku, skreślenie z listy studentów czy podanie o przyjęcie na studia.

Na stronie wydziałowej opisano także kwestie związane nie tylko ze studiowaniem, ale też rozwojem naukowym i zawodowym kadry naukowo-dydaktycznej oraz pracą naukową studentów. Są tu zatem kwestionariusze ocen pracowników naukowych, informacje o awansach naukowych, prowadzonych badaniach i ich wynikach, także młodych pracowników i doktorantów. Na stronie podano także informacje o konkursach wewnętrznych tj. na najlepszego studenta Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz najlepszego absolwenta Wydziału Pedagogiki i Psychologii w roku akademickim 2018/2019 oraz konkurs na najlepszą pracę dyplomową dla studentów Wydziału Pedagogiki i Psychologii w roku akademickim 2018/2019, jak również zewnętrzne tj. *stypendium ministra za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2018/2019*. Na stronie Wydziałowej przedstawiono również charakterystykę i zasady funkcjonowania Programu MOST.

Na stronie internetowej Instytutu Pedagogik UKW natomiast w zakładce *Informacje dla studentów* podane są informacje o terminach zjazdów dla studentów niestacjonarnych, prowadzących seminaria i tematyce seminariów i całym procesie dyplomowania, jak również opisy praktyk – zawodowych i pedagogicznych dla kierunków prowadzonych na Wydziale oraz odwołanych zajęciach i inne ogłoszenia Wydziałowe. Wg informacji tam podanej w zakładce plany zajęć studiów stacjonarnych (wszystkie kierunki) dostępne są w systemie: usosweb.ukw.edu.pl. Jest tak w rzeczywistości, bowiem po wejściu do systemu USOS otrzymuje się informacje o przedmiotach w ramach poszczególnych semestrów studiów, co w przypadku pracy socjalnej jest ważne z uwagi na zmiany programu studiów w ostatnich latach. Każdy przedmiot opisany jest z uwzględnieniem efektów uczenia się, treści kształcenia, sposobów weryfikacji efektów kształcenia, literatury. W przypadku studiów niestacjonarnych udostępnia się jedynie terminy zjazdów.

Jednakże studiowanie i osiąganie efektów uczenia się wiąże się również z inną działalnością akademicką poza uczęszczaniem na zajęcia, a która tworzy kulturę akademicką. Stąd w zakładce *Aktualności* studenci znajdą informacje o konferencjach i seminariach z udziałem studentów, sesje doktorantów, magistrantów i licencjantów, opis bieżących wydarzeń np. Dni Instytutu, zaproszenia na wykłady otwarte gości Instytutu, natomiast w zakładce *Galeria IP* - sprawozdania z seminariów i konferencji z udziałem studentów oraz wspomnienia i refleksje z wykładów otwartych.

Kaskadowość systemu dostępu do informacji publicznej sprawia, że kwestie związane *stricto* z kierunkiem znajdują się na stronie Zakładu Pedagogiki Społecznej, gdzie przedstawiona jest pełna oferta edukacyjna, tj. lista przedmiotów na kierunku praca socjalna, publikacje pracowników Zakładu, informacje na temat Tygodnia Pracy Socjalnej (który jest cyklicznym,

corocznym wydarzeniem realizowanym często w formie spotkań z pracodawcami oraz przedstawicielami instytucji i organizacji pomocy społecznej).

Należy zatem uznać, że zaproponowana struktura spełnia swoje funkcje informacyjne i zadaniowe zarówno wobec studentów, jak i kandydatów. Struktura jest przejrzysta, wg schematu – od ogółu do szczegółu, który umożliwia zainteresowanym dociekanie i szukanie dodatkowych informacji.

Strony – Uczelni, Wydziału, Instytutu i Zakładu ułatwiają kandydatom dotarcie do informacji o kierunku, a studentom - studiowanie, bowiem za jej pośrednictwem studenci mogą pobrać (także w formie edytowalnej) formularze dokumentów, zdobyć aktualny harmonogram egzaminów dyplomowych czy zapoznać się z zasadami przygotowania pracy dyplomowej. Co istotne, studenci na spotkaniu z ZO PKA nie zakomunikowali żadnych problemów ze stroną. Jest ona na bieżąco aktualizowana i łatwa w obsłudze. Jest również możliwość uruchomienia trybu ułatwiającego poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami wzrokowymi.

ZO PKA zwraca uwagę na konieczność intensyfikacji procesu monitorowania aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, tj. kandydatów na studia, studentów, pracodawców, którego wyniki winny służyć wzmocnieniu działań mających na celu doskonalenie dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Należy uznać, że Uczelnia w stopniu pełnym zapewnia studentom i kandydatom publiczny dostęp do informacji. Schemat dostępu zbudowany jest w sposób kaskadowy i komplementarny, tj. pewne kwestie znajdują się na stronie głównej Uczelni, a ich szczegółowość rośnie wraz z poziomem organizacyjnym. Znacząco to, że dla kandydatów na studia informacje znajdują się na stronie głównej UKW i w przypadku Pracy socjalnej są to: informacje o zawodzie pracownika socjalnego, moduły specjalnościowe na kierunku, wyszczególnione potencjalne miejsca pracy pracownika socjalnego, zasady rekrutacji na kierunek, współpraca międzynarodowa Uczelni w ramach programu Erasmus +. Student uzyskuje na stronach – Uczelni, Wydziału, Instytutu i Zakładu informację na temat celu kształcenia, kompetencji oczekiwanych od kandydatów, warunków przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji kandydatów, terminarza procesu przyjęć na studia, programu studiów, w tym efektów uczenia się, procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji. Ma też dostęp do charakterystyki systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, poprzez działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia – do wskaźników zdawalności. Dzięki publicznej informacji przygotowanej dla studenta na UKW ma wiedzę na temat przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, danych dotyczących losów zawodowych absolwentów i co ważne szczególnie - warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się (w tym pomocy socjalnej i materialnej).

Informacja o studiach i kierunku jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców – kandydatów i studentów, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona internetowa Uczelni jest bowiem dostosowana do możliwości osób

niedowidzących, a zatem – prowadzona w sposób umożliwiający korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Należy uznać także, że zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Studenci mają pełen dostęp do wszystkich potrzebnych informacji. Nie zasygnalizowane zostały żadne problemy z tym związane. Wszystkie informacje są weryfikowane i aktualizowane, w związku z czym nie dochodzi do błędów komunikacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W wizytowanej Uczelni obowiązują procedury dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i systematycznego doskonalenia programu kształcenia. Wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. W sposób przejrzysty określone zostały także kompetencje i zakres odpowiedzialności zespołu osób. Na kierunku praca socjalna działa Rada Programowa. Rada spotyka się co najmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego. Zatwierdzanie, zmiany programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zgodnie z praktyką w Uczelni w październiku każdego roku Rady Programowa składa sprawozdanie z rocznej działalności, której głównym przedmiotem uwagi jest jakość kształcenia i potwierdzanie realizacji efektów przedmiotowych i kierunkowych. Za realizację efektów i jej dokumentowanie odpowiedzialni są nauczyciele, a koordynatorzy przedmiotów w przypadku trudności lub niemożliwości osiągnięcia efektów kształcenia zgłaszają pisemną informację. Informacje te oraz inne sugestie koordynatorów dotyczące modyfikowania (treści zajęć, efektów, korekty planu studiów) są indywidualnie analizowane i przechowywane w dokumentacji Rady Programowej. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów. Rada Programowa systematycznie monitoruje przygotowanie sylabusów przedmiotów w taki sposób, aby zapewnić skuteczność osiągania i oceny wyznaczonych efektów uczenia się. W tym celu w Instytucie wprowadzono systemowo zarządzenie Rektora w sprawie wprowadzania opisu modułu/przedmiotu do systemu USOSweb. W celu wsparcia nauczycieli w tym zakresie zorganizowano specjalnie temu dedykowane spotkanie robocze z Pełnomocnikami Rektora ds. Organizacji Procesu Kształcenia i ds. Jakości Kształcenia w dn. 18.09.2018 r.

W wizytowanym Instytucie stworzono także warunki dla udziału studentów w doskonaleniu programów kształcenia na kierunku. Odbywa się to poprzez udział studentów w wypełnianiu ankiet oceniających realizację modułów kształcenia z uwzględnieniem następujących kryteriów: zapoznanie studentów z programem nauczania, dostępność wykładowcy na dyżurach, punktualność odbywania zajęć, przygotowanie wykładowcy do zajęć,

sposób przekazywania treści, życzliwość wobec studentów, inspirowanie do samodzielnego myślenia i zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności. Ankiety są wypełniane w systemie USOSweb. Studenci podczas spotkania z ZO PKA zakomunikowali, że mogą nawet bezpośrednio sugerować zmiany w programie w przypadku nieefektywnych lub źle prowadzonych zajęć.

Ankietyzacją studentów zajmuje się Dział Jakości Kształcenia UKW, a raporty są na bieżąco przekazywane do Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Studenci mają udział w procesie ankietyzacji, są bezpośrednio zaangażowani w proces tworzenia i omawiania ankiet. Ponadto przedstawiciel Samorządu Studentów bierze udział w pracach Wydziałowej Komisji do spraw Oceny Nauczycieli Akademickich, gdzie przedstawiane są wyniki ankiet oraz sugerowane zmiany, a także proponowane są sposoby ulepszenia ankiet. Widoczna aktywność samorządu w tej sferze również pozytywnie wpływa na zaangażowanie studentów w wypełnianie ankiet.

Na realizację programu kształcenia przedmiotów mają także wpływ środowiska interesariuszy zewnętrznych. Dokonuje się to między innymi poprzez stałe zgłaszanie uwag od opiekunów praktyk, zgłaszanie przez pracodawców potrzeb dotyczących zatrudniania absolwentów, cyklicznie organizowane spotkania pracowników i studentów w placówkach zewnętrznych. Poziom aktywności współpracy kadry z interesariuszami zewnętrznymi jest przedmiotem systematycznej oceny członków Rady Programowej kierunku praca socjalna, a wnioski z tej analizy wprowadzane są w życie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10: Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na wizytowanym kierunku istnieje zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. W przejrzysty sposób określono kompetencje i zakres odpowiedzialności zespołu osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Zatwierdzanie i zmiany programu studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji

Jakość kształcenia na kierunku praca socjalna jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na wizytowanym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

Podczas ostatniej oceny jednostki (ocena instytucjonalna) ZO PKA sformułował wówczas 5 zaleceń dla Władz Wydziału:

1. intensyfikację prac nad wdrożeniem KRK;
2. zwiększenie zainteresowania studentów udziałem w procesie ankietyzacji;
3. podjęcie działań mających na celu pełne dostosowanie aktów prawa wewnętrznego dotyczących pomocy materialnej do przepisów Prawo o szkolnictwie wyższym;
4. doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (kompetencje organów uczelnianych, jednolita dokumentacja, procedury);
5. zwiększenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji praktyk studenckich.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

W opinii Zespołu Oceniającego PKA działania podjęte przez Władze Wydziału a dotyczące wprowadzenia zaleceń ZO PKA w zakresie oceny instytucjonalnej w dużej mierze zostały w dość dobry sposób spełnione i dotyczy to zwłaszcza pkt 1,3,4.

Zwiększenie zainteresowania studentów udziałem w procesie ankietyzacji opisano w kryterium 10. W wizytowanym Instytucie stworzono warunki dla udziału studentów w doskonaleniu programów kształcenia na kierunku. Odbywa się to poprzez udział studentów w wypełnianiu ankiet oceniających realizację modułów kształcenia z uwzględnieniem następujących kryteriów: zapoznanie studentów z programem nauczania, dostępność wykładowcy na dyżurach, punktualność odbywania zajęć, przygotowanie wykładowcy do zajęć, sposób przekazywania treści, życzliwość wobec studentów, inspirowanie do samodzielnego myślenia i zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności. Ankiety są wypełniane w systemie USOSweb. Studenci podczas spotkania z ZO PKA zakomunikowali, że mogą nawet bezpośrednio sugerować zmiany w programie w przypadku nieefektywnych lub źle prowadzonych zajęć.

Ankietyzacją studentów zajmuje się Dział Jakości Kształcenia UKW, a raporty są na bieżąco przekazywane do Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Studenci mają udział w procesie ankietyzacji, są bezpośrednio zaangażowani w proces tworzenia i omawiania ankiet. Ponadto przedstawiciel Samorządu Studentów bierze udział w pracach Wydziałowej Komisji ds. spraw Oceny Nauczycieli Akademickich, gdzie przedstawiane są wyniki ankiet oraz sugerowane zmiany, a także proponowane są sposoby ulepszenia ankiet. Widoczna aktywność samorządu w tej sferze również pozytywnie wpływa na zaangażowanie studentów w wypełnianie ankiet.

Podjęcie działań mające na celu pełne dostosowanie aktów prawa wewnętrznego dotyczących pomocy materialnej do przepisów Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas spotkania ze studentami ZO PKA zweryfikował, iż informacje dotyczące stypendiów są klarowne i łatwo dostępne. Pracownicy wspierający proces uczenia się służą swoją pomocą przy uzupełnianiu wniosków. Na Uczelni dostępne jest również stypendium socjalne. Studenci na spotkaniu z ZO PKA potwierdzili wiedzę o możliwości składania wniosków w celu otrzymania takiego stypendium. Znane są również kryteria i mechanizm postępowania w przypadku chęci ubiegania się. Kwestie natury formalno-prawnej zostały ujęte w Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego wprowadzonego w życie zarządzeniem Nr 71/2015/2016 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 14 września 2015 r.

W wizytowanej Jednostce obowiązują procedury dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania i systematycznego doskonalenia programu kształcenia. Wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów. W sposób przejrzysty określone zostały także kompetencje i zakres odpowiedzialności poszczególnych osób w zespole zespołu. Na kierunku praca socjalna działa Rada Programowa. Rada spotyka się co najmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego. Zatwierdzanie, zmiany programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zgodnie z praktyką w Uczelni w październiku każdego roku Rady Programowa składa sprawozdanie z rocznej działalności, której głównym przedmiotem uwagi jest jakość kształcenia i potwierdzanie realizacji efektów przedmiotowych i kierunkowych.

Jednostka dokonała przeglądu programów i sylabusów, określiła efekty uczenia się, które umożliwiają porównanie efektów oraz ma i stosuje funkcjonujące w Uczelni zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się które odnoszą się do każdego z etapów kształcenia. Podstawowymi dokumentami wewnętrznymi regulującymi zasady systemu weryfikacji i oceny osiągania efektów uczenia jest Zarządzenie Rektora Nr 60/2017/2018 z dn. 3.07.2018 r. ws. funkcjonowania w Uczelni Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. (WSZJK), Regulamin Studiów UKW oraz obowiązująca na Wydziale procedura weryfikacji efektów kształcenia.

Niestety Władze zamiast poszerzyć ofertę praktyk studenckich zastąpiły ją hospitacjami co w opinii zespołu nie było krokiem podnoszącym jakość kształcenia na kierunku.

Imię i nazwisko absolwenta (numer albumu)	Natasza Ksobiak (84399)
Poziom studiów (studia pierwszego/ drugiego stopnia/ jednolite magisterskie Forma (stacjonarne/niestacjonarne)	studia niestacjonarne I stopnia
Kierunek / specjalność	praca socjalna
Tytuł pracy dyplomowej	Koordynator pieczy zastępczej w pracy z rodzinami
Tytuł naukowy/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna pracy dyplomowej oraz ocena pracy dyplomowej wystawiona przez opiekuna	dr Anna Rutkowska 5,0
Tytuł naukowy/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta oraz ocena pracy dyplomowej wystawiona przez recenzenta	dr Magdalena Mirosława Joachimowska 3,5
Średnia ze studiów	4,49
Ocena z egzaminu dyplomowego	4,0
Ocena końcowa na dyplomie	4,5
Pytania zadane na egzaminie dyplomowym	1. Jakie są cele i wartości pracy socjalnej? 2. Jakimi instrumentami dysponuje polityka społeczna? 3. W jaki sposób zrealizowała pani – <i>dalszy ciąg pytania został zapisany w sposób nieczytelny</i>
Typ (charakter pracy) i krótki opis zawartości	Praca stanowi typowe studium teoretyczno-empiryczne. Jest typowa dla kierunków społecznych. W pierwszej części zawarto ramę pojęciową dla głównego problemu badawczego jakim jest system pieczy zastępczej oraz zagadnienia związane z rolą koordynatora pieczy zastępczej. Temat jest niezwykle istotny i wpisuje się w główny nurt współczesnych prac z zakresu pracy socjalnej. Praca posiada poprawnie sformułowany problem badawczy, jednak należy wskazać na zbyt wielowątkowość i wprowadzanie wątków pobocznych, niezwiązanych z tematyką pracy.
Ocena spełniania przez pracę dyplomową wymagań właściwych dla ocenianego kierunku, poziomu kształcenia i profilu ogólnoakademickiego, z uwzględnieniem:	
a. zgodności tematu pracy dyplomowej z efektami uczenia się dla ocenianego kierunku studiów oraz jego zakresem	TAK
b. zgodności treści i struktury pracy z tematem	TAK
c. poprawności stosowanych metod, poprawności terminologicznej oraz językowo-stylistycznej	TAK, choć praca pod względem formalnym i językowym nie jest najlepsza. Występują w niej błędy językowe.
d. doboru piśmiennictwa wykorzystanego w pracy	TAK, choć bibliografia zawiera w sobie drobne błędy redakcyjne.
Czy praca spełnia wymagania właściwe dla prac inżynierskich, w przypadku studiów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera	NIE DOTYCZY
Zasadność ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez opiekuna oraz recenzenta	Oceny zarówno opiekuna pracy dyplomowej, jak i recenzenta są zasadne choć dziwi rozpiętość – ocena recenzenta to 3,5 a promotora 5,0. Generalnie praca powinna zostać oceniona na ocenę dobrą.

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa

Na podstawie ocenionej dokumentacji oraz odbytych spotkań ZO PKA z przedstawicielami Jednostki nie stwierdzono nieprawidłowej obsady zajęć.

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena

Podczas wizytacji ZO PKA nie miał możliwości dokonania hospitacji zajęć dydaktycznych z powodu dni rektorskich.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat

studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.